

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 939

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 28 noiembrie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE PARLAMENTULUI ROMÂNIEI	
96. — Hotărâre pentru aprobarea Cartei albe a apărării	2–18
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.444. — Ordin al directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitatea administrativ-teritorială Dumești din județul Iași și în unitatea administrativ-teritorială Sulița din județul Botoșani	18
1.887. — Ordin al președintelui Institutului Național de Statistică privind pragurile valorice Intrastat pentru colectarea informațiilor statistice de comerț intra-UE cu bunuri în anul 2018	19
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 67 din 2 octombrie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	20–25
Decizia nr. 74 din 16 octombrie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	26–31
ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI	
23. — Circulară privind lansarea în circuitul numismatic a unei monede din tombac cuprat dedicate împlinirii a 160 de ani de la introducerea iluminatului public cu petrol lampant în București	32

ACTE ALE PARLAMENTULUI ROMÂNIEI**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****HOTĂRÂRE****pentru aprobarea Cartei albe a apărării**

În temeiul prevederilor art. 6 alin. (3) din Legea nr. 203/2015 privind planificarea apărării,

Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă Carta albă a apărării, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților și Senat în ședința comună din 20 noiembrie 2017, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
PETRU-GABRIEL VLASE

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
NICULAE BĂDĂLĂU

București, 20 noiembrie 2017.
Nr. 96.

ANEXĂ**CARTA ALBĂ A APĂRĂRII****Cuprins****Cuvânt-înainte****Introducere**

Premise

Repere de conținut

CAPITOLUL 1

Evaluarea mediului de securitate

Mediul internațional de securitate

Riscuri și amenințări

CAPITOLUL 2

Obiectivele politicii de apărare

Dezvoltarea capabilităților de apărare robuste

Creșterea credibilității strategice în cadrul NATO și al UE

Consolidarea parteneriatelor strategice, în mod deosebit a Parteneriatului strategic cu Statele Unite ale Americii

Dezvoltarea relațiilor de cooperare internațională în plan bilateral, regional și în cadrul organizațiilor internaționale

Sprijinirea altor autorități publice în gestionarea situațiilor de urgență

CAPITOLUL 3

Misiunile și cerințele specifice pentru Armata României

Misiunile Armatei României

Nivelul de ambiție

Cerințe specifice

CAPITOLUL 4

Principalele direcții de dezvoltare a capabilităților de apărare

CAPITOLUL 5

Politicile privind managementul integrat al resurselor de apărare

Planificarea apărării

Managementul resurselor umane

Managementul resurselor financiare

Managementul achizițiilor pentru apărare

Managementul activității de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI)

Managementul infrastructurii de apărare

CAPITOLUL 6

Resursele financiare**Considerații finale**

Cuvânt-înainte

În actualul context de securitate, extrem de dinamic și complicat, în care ne confruntăm cu o combinație de riscuri și amenințări tot mai complexe — anexarea Crimeei, intensificarea instabilității și acutizarea fenomenului terorist în Orientul Mijlociu și nordul Africii, potențialul Statului Islamic de a afecta inclusiv statele europene, criza umanitară generată de aflusul masiv de refugiați în Europa — apărarea a devenit din ce în ce mai importantă în ecuația de securitate națională.

Actualul Guvern consideră apărarea un domeniu prioritar, iar implementarea unei politici de apărare coerente reprezintă una dintre dimensiunile-cheie ale actului de guvernare.

Astfel, *Programul de Guvernare 2017—2020* reprezintă un pilon important al construcției priorităților la nivelul politicii de apărare stabilind coordonatele fundamentale ale acesteia, și anume: continuitate strategică în cadrul NATO și UE, creșterea capacității operaționale a forțelor armate, implementarea unui management optim al resurselor de apărare, pregătirea profesională și calitatea vieții personalului militar, revitalizarea industriei naționale de apărare, pregătirea populației și teritoriului și gestionarea interinstituțională a crizelor de tip militar sau de securitate.

Carta Albă a Apărării 2017 transpune în mod integrat și unitar viziunea Guvernului asupra apărării naționale în corelare cu obiectivele stabilite în Strategia națională de apărare a țării.

Coerența și credibilitatea sunt caracteristici-cheie, cu o semnificație aparte, de care Armata României dă dovadă în mod

constant. Este foarte important ca eforturile pe palierul de apărare și securitate să fie îndreptate către o reconfigurare a forțelor proprii dublată de o planificare adaptată a achizițiilor și înzestrării, cu precădere spre promovarea intereselor strategice naționale la nivel NATO și UE, precum și în direcția asigurării stabilității regionale în vecinătatea estică a Alianței.

Resursa umană este una dintre cele mai prețioase resurse ale Armatei. De aceea, creșterea calității vieții personalului militar și civil trebuie să se regăsească în prioritățile Cartei albe. La aceasta vor contribui din plin și rezultatele obținute prin aplicarea noilor reglementări privind condițiile de salarizare a personalului bugetar.

Am convingerea că, prin adoptarea acestui document, va fi atinsă o coerență sporită a efortului național de asigurare a securității și apărării, în conformitate cu așteptările poporului român și cu tendințele specifice contextului internațional și regional.

În plus, am înțeles de la bun început că pentru o coerență și credibilitate reală este necesară o finanțare pe măsură. De aceea, conform angajamentului politic asumat la nivel național, începând cu anul 2017 și pentru următorii zece ani, bugetul apărării va beneficia de un procent de 2% din PIB.

Acesta este în fapt angajamentul ferm al Guvernului României pentru realizarea obiectivelor politicii de apărare și pentru succesul modernizării și consolidării Forțelor Armate române.

PRIM-MINISTRUL ROMÂNIEI
MIHAI TUDOSE

Evenimentele imprevizibile și complexe ale mediului de securitate necesită identificarea și implementarea unor soluții adecvate. **Carta albă a apărării 2017 (CA17)** se înscrie în această logică, fiind expresia preocupărilor Ministerului Apărării Naționale față de provocările de securitate și, totodată, principalul document al politicii și planificării în domeniul apărării.

Dinamica riscurilor și amenințărilor actuale obligă, poate mai mult ca niciodată, la continuarea procesului de consolidare a capacității de apărare, la o transformare, modernizare și dotare corespunzătoare a Armatei României și, nu în ultimul rând, la creșterea interoperabilității cu forțele aliate și partenere în vederea asigurării celui mai bun răspuns în situații de criză.

În acest sens, un sistem militar eficace, adaptat noii arhitecturi de securitate, trebuie să fie în măsură să facă față evoluțiilor complexe din mediul de securitate, atât celor din proximitatea imediată, cât și celor de la nivel global. În ultimii ani, țara noastră a dovedit că poate să fie un furnizor de securitate, iar acest lucru ne obligă în continuare la eforturi și demersuri pe măsura celor deja realizate.

Bineînțeles că aceste eforturi trebuie să fie sprijinite cu resurse adecvate. Actualul Guvern a înțeles provocările momentului și a făcut din apărare un domeniu prioritar al

bugetului pe anul în curs. După o perioadă de subfinanțare critică a sectorului de apărare până în anul 2012, cu un trend ușor ascendent începând cu anul 2013, actualul buget asigură baza necesară accelerării modernizării organismului militar.

Resursa umană reprezintă o problematică aparte și merită tratată ca atare. Fără oameni bine pregătiți și dedicați misiunii de apărare a țării, niciun efort nu poate să conducă la rezultate pe măsură. De altfel, nu de puține ori am primit aprecieri din partea partenerilor noștri referitoare la curajul și profesionalismul dovedit de militarii noștri în teatrele de operații.

Echipamentele, tehnica și, implicit, programele strategice de înzestrare sunt deopotrivă esențiale. Recent, Parlamentul României a transmis Ministerului Apărării Naționale aprobarea prealabilă pentru demararea unui număr de opt programe de înzestrare fapt care va duce gradul de înzestrare a forțelor noastre armate la un nivel superior.

Provocările geostrategice și responsabilitățile care revin României în urma angajamentelor internaționale asumate fac din forțele armate un vector important pentru asigurarea securității naționale, iar **CA17** îi asigură acestui vector direcția, amplitudinea și suportul necesar.

MINISTRUL APĂRĂRII NAȚIONALE
MIHAI-VIOREL FIFOR

Introducere

Premise

Carta Albă a apărării este elaborată de Ministerul Apărării Naționale (*MapN*) pentru îndeplinirea prevederilor *Strategiei naționale de apărare a țării* și implementarea obiectivelor de apărare stabilite de *Programul de Guvernare*, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 203/2015 privind planificarea apărării*.

Carta albă a apărării 2017 (CA17) a fost elaborată astfel, pentru reflectarea prevederilor *Programului de Guvernare 2017—2020*, aprobat de Parlamentul României ca urmare a acordării încrederii actualului Guvern (Hotărârea Parlamentului României nr. 1/2017 pentru acordarea încrederii Guvernului). De asemenea, CA17 are ca bază fundamentală de construcție *Strategia națională de apărare a țării pentru perioada 2015—2019*, aprobată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 33/2015.

Conceptual, Carta Albă definește politica de apărare a României pe un orizont de timp de patru ani, conținând, totodată, prevederi pe termen mediu și lung. Este, în acest sens, principalul document de planificare la nivel departamental. Pe baza acesteia se elaborează *Strategia militară* și se fundamentează prioritățile în formularea propunerilor de buget ale ministerului.

Repere de conținut

La elaborarea prezentului document s-au avut în vedere de asemenea *Conceptul strategic al NATO 2010*, *Strategia globală de politică externă și de securitate a Uniunii Europene (EUGS)*, Planul de implementare al EUGS pe dimensiunea de securitate și apărare (2016), precum și deciziile adoptate la summiturile NATO din Țara Galilor (2014), Varșovia (2016), Consiliul European din decembrie 2016, reuniunea șefilor de stat și de guvern de la Bruxelles (2017), respectiv la reuniunile ministeriale subsecvente.

Structura și conținutul CA17 urmează cu fidelitate cerințele legale, stabilind în capitole distincte obiectivele politicii de apărare pentru perioada 2017—2020, măsurile și acțiunile pentru îndeplinirea acestora, misiunile și cerințele specifice pentru Armata României, principalele direcții de dezvoltare a capacităților, politicile privind managementul integrat al resurselor de apărare.

Ca element adițional, în primul capitol, CA17 prezintă în sinteză evaluarea mediului de securitate, riscurile și amenințările care au relevanță pentru domeniul apărării.

Documentul a preluat o serie de elemente din Carta anterioară¹ ca fiind încă valabile și aplicabile în contextul actual. Programul de guvernare 2017—2020, care a generat elaborarea CA17, continuă linia generală a abordării problematicei apărării, respectiv se înscrie pe aceleași coordonate majore, precum apartenența la NATO, UE și alte organizații, parteneriatele strategice, inclusiv cu SUA, capacitățile de apărare și angajarea în operații și misiuni, înzestrarea și resursele de orice natură.

La nivelul resurselor trebuie subliniat că actuala Cartă Albă este primul document de acest tip care are ca determinant principal o alocare bugetară adecvată — 2% din PIB, fapt ce constituie o premisă esențială pentru implementarea corespunzătoare a obiectivelor politicii de apărare în integralitatea acestora.

CAPITOLUL 1

Evaluarea mediului de securitate

La nivel global, mediul de securitate se află într-o continuă transformare, care se reflectă în accentuarea interdependențelor în relațiile internaționale și dificultatea delimitării riscurilor și amenințărilor clasice de cele asimetrice și hibride.

Predictibilitatea redusă a evoluțiilor crizelor regionale și nerespectarea principiilor de drept internațional de către unii actori statali sau nonstatali complică situația regională de securitate și determină creșterea riscurilor și amenințărilor.

Mediul internațional de securitate

Dinamica accentuată a mediului global de securitate generează dificultăți pentru delimitarea clară între riscurile și amenințările de tip clasic și cele asimetrice sau hibride, iar accentuarea caracterului de interdependență, instabilitate și impredictibilitate la nivelul sistemului de relații internaționale sunt caracteristici care definesc paradigma actuală a securității și apărării.

Evoluțiile din mediul global de securitate vor fi dominate în continuare de tendințe complexe printre care se numără: reconfigurarea relațiilor geostrategice regionale și globale; reafirmarea forței militare ca factor de putere în politica internațională; dezvoltarea tehnologiei informației și utilizarea acesteia ca instrument de influență a valorilor politice și sociale; resurgența naționalismului și extremismului; fragmentarea etnico-religioasă și radicalizarea ideologică, cu implicații în apariția unor mișcări separatiste și amplificarea fenomenului terorist; creșterea riscului nerespectării tratatelor și acordurilor internaționale; amplificarea fluxurilor de imigranți către statele Uniunii Europene; accentuarea dezechilibrelor economice regionale; adaptarea infrastructurii critice la nevoile actuale.

În ceea ce privește anticiparea și prevenirea problemelor de securitate la nivel global, un rol important trebuie să fie asumat de către organizațiile internaționale prin intensificarea eforturilor, concretizate atât în demersuri de consultare, cât și în decizii, în vederea rezolvării unor crize regionale. Acțiunile de încălcare a regimului internațional al tratatelor și înțelegerilor în domeniul înarmării, reconfigurarea dispozitivelor militare prin dislocarea temporară sau permanentă de forțe și capacități militare, precum și executarea unor exerciții militare de amploare nenotificate conduc la slăbirea încrederii și securității în plan regional și internațional și pot genera reconfigurări semnificative la nivelul relațiilor internaționale.

Conflictele și crizele regionale din Europa de Est, Balcanii de Vest, Orientul Mijlociu și Nordul Africii tind să se interconecteze și pot genera efecte cumulative care impun adaptarea strategiilor de securitate și apărare la nivelul statelor și organizațiilor regionale și internaționale. Postura agresivă a unor actori statali sau nonstatali și strategiile acestora în domeniul relațiilor internaționale generează impredictibilitatea evoluțiilor din mediul politic și dezechilibre sociale la nivel regional și global.

Pe fondul dificultăților economico-financiare, crizele de securitate din Orientul Mijlociu și Nordul Africii au condus la agravarea problemelor sociale, generând amplificarea fluxurilor de imigranți către statele membre ale Uniunii Europene. Fenomenul migraționist constituie un potențator al celui terorist, care facilitează inclusiv activitățile de crimă organizată transfrontalieră, în special traficul ilegal de arme, traficul de droguri și persoane, precum și proliferarea armelor de distrugere în masă, a tehnologiilor și materialelor nucleare.

¹ Carta albă a apărării — România, 2015, aprobată prin Hotărârea Parlamentului României nr. 12/2016.

În contextul perpetuării unor crize de securitate în regiuni precum Europa de Est, Orientul Mijlociu și Nordul Africii, Alianța Nord-Atlantică se confruntă în continuare cu o serie de provocări, fără precedent în ultimele două decenii, pentru gestionarea cărora parcurge un proces continuu de adaptare și de consolidare a posturii de descurajare și apărare.

Federația Rusă continuă demersurile pentru consolidarea statutului de mare putere la nivel regional și chiar global, cu implicații asupra parcursului european și euroatlantic al unor state precum Ucraina, Republica Moldova și Georgia.

În Regiunea Extinsă a Mării Negre, acțiunile de încălcare a normelor de drept internațional, prin punerea în discuție a ordinii internaționale, conservarea conflictelor înghețate, anexarea ilegală a Peninsulei Crimeea și intensificarea prezenței militare au readus în atenția Alianței Nord-Atlantice consolidarea misiunii sale fundamentale — apărarea colectivă și validitatea aranjamentelor de securitate încheiate cu Federația Rusă la sfârșitul secolului XX.

Regiunea Balcanilor de Vest este marcată de o tendință de perpetuare a instabilității, în pofida dezideratelor de integrare europeană. Menținerea, la nivel regional, a unui anumit potențial de destabilizare, cu rădăcini etnico-religioase și istorice, favorizează emergența extremismului, pe fondul posibilei întoarceri a luptătorilor străini care activează în cadrul unor organizații teroriste în Orientul Mijlociu și Nordul Africii.

România, în calitatea sa de stat membru al Alianței Nord-Atlantice și al Uniunii Europene, trebuie să continue intensificarea eforturilor naționale pe dimensiunea de apărare și securitate, în coerență cu ceilalți aliați și parteneri, și respectarea angajamentelor internaționale pentru creșterea credibilității și a profilului regional, menținându-și statutul de furnizor de securitate.

Riscuri și amenințări

Principalele riscuri și amenințări la adresa securității naționale, cu impact asupra domeniului apărării, se înscriu deopotrivă în spectrul convențional și neconvențional.

O agresiune convențională la adresa României are o probabilitate redusă. Pe de altă parte, dislocarea, în proximitatea României, a unor structuri militare înzestrate cu sisteme de armamente și mijloace de luptă moderne, inclusiv cu capabilități antiacces/interdicție zonală (A2/AD²) de către unele state care nu sunt membre ale Alianței Nord-Atlantice, precum și intensificarea exercițiilor militare de amploare nenotificate constituie elemente cu impact de îngrijorare pentru apărarea națională și regională. Potențialul operațional și impredictibilitatea acțională a acestor capabilități reprezintă factori de risc la adresa securității României și aliaților săi.

Menținerea conflictelor înghețate în Regiunea Extinsă a Mării Negre și posibilitatea apariției de noi astfel de conflicte în proximitatea României au potențialul de a genera efecte negative la nivel regional. Totodată, existența și perpetuarea tensiunilor interetnice și a dezechilibrelor regionale sau locale în zonele de proximitate și de interes ale României pot conduce la declanșarea unor conflicte.

În prezent, România nu se confruntă cu o amenințare teroristă directă, iminentă și explicită. Cu toate acestea, apropierea geografică de zonele în care fenomenul terorist se manifestă pregnant și tranzitarea teritoriului național de către grupuri de refugiați provenite cu precădere din zonele de conflict pot constitui factori favorizanți pentru eventuale acțiuni de tip terorist, cu înalt grad de impredictibilitate.

De asemenea, contingentele naționale care participă la misiuni în afara teritoriului României sunt expuse riscurilor și amenințărilor generate de acțiunile organizațiilor și grupărilor extremist-teroriste.

Radicalismul cu origini în zona Orientului Mijlociu și Nordul Africii și conexiunile cu activitățile de crimă organizată de pe continentul european se vor amplifica odată cu reîntoarcerea „luptătorilor europeni” către statele de origine/rezidență.

În strânsă conexiune cu mijloacele și formele de manifestare ale terorismului, criminalitatea transfrontalieră induce riscul traficării de armament și muniții.

Proliferarea armelor de distrugere în masă, a tehnologiilor și materialelor nucleare, precum și a mijloacelor letale neconvenționale va reprezenta în continuare un factor extern de risc.

Dezvoltarea potențialului de utilizare a mijloacelor chimice, biologice, radiologice și nucleare, ca instrument de descurajare și mijloc de promovare a intereselor politice sau ideologice, rămâne o preocupare importantă a unor actori statali și nonstatali. Combinația dintre armele de distrugere în masă și vectorii purtători de muniții clasice este estimată drept unul dintre cele mai importante riscuri la adresa securității euroatlantice.

Atacurile cibernetice reprezintă amenințări cu un caracter global, dificil de identificat și de contracarat. Acestea înregistrează o amplificare fără precedent având un caracter continuu, disimulat, cu mare impact mediatic și cu efecte majore imediate, bazate pe costuri minime.

Simultan și pentru amplificarea rezultatelor se pot derula acțiuni specifice în scopul exfiltrării de date și informații, terorismului cibernetic, sabotajului misiunilor sau acțiuni de război informațional.

CAPITOLUL 2

Obiectivele politicii de apărare

Politica de apărare reprezintă un ansamblu coerent și coordonat de obiective, măsuri și acțiuni care vizează realizarea obiectivelor naționale de securitate și a obligațiilor asumate pe plan internațional în domeniul apărării, prin utilizarea tuturor instrumentelor de natură politică, diplomatică și militară mobilizate de Ministerul Apărării Naționale pentru realizarea acestora.

Scopul fundamental al politicii de apărare este asigurarea deciziilor și acțiunilor în domeniul apărării care să permită garantarea suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a României. În acest sens este necesară operaționalizarea prevederilor circumscrise domeniului apărării, stabilite prin Strategia națională de apărare a țării, și a obiectivelor, priorităților și direcțiilor de acțiune din Programul de Guvernare.

Obiectivele politicii de apărare pentru perioada 2017-2020:

- dezvoltarea capabilităților de apărare robuste;
- creșterea credibilității strategice în cadrul NATO și UE;
- consolidarea parteneriatelor strategice, în mod deosebit cu Statele Unite ale Americii;
- dezvoltarea relațiilor de cooperare internațională în plan bilateral, regional și în cadrul organizațiilor internaționale;
- sprijinirea altor autorități publice în gestionarea situațiilor de urgență.

Ca urmare, în formularea obiectivelor politicii de apărare s-a urmărit conturarea în manieră sintetică, dar cuprinzătoare, a aspectelor ce țin de modernizarea și adaptarea Armatei României și, implicit, de dezvoltarea rezilienței și a capacității de răspuns la riscurile și provocările actualului context de securitate; de oportunitățile date de poziția geostrategică pentru afirmarea României ca pilon regional de stabilitate și, implicit, de profilare distinctă a statutului de partener strategic pentru NATO, UE și în special pentru SUA; și, nu în ultimul rând, de principiul

dialogului și promovarea securității prin cooperare bilaterală și schimb de informații în domeniul militar, precum și de implementarea unei abordări interinstituționale în domeniul apărării.

Dezvoltarea capabilităților de apărare robuste

Dezvoltarea unor capabilități de apărare robuste și reziliente, credibile, interoperabile, flexibile și eficiente, destinate deopotrivă descurajării unei agresiuni împotriva României și articulării unui răspuns adecvat la provocările actuale și viitoare ale mediului de securitate, inclusiv în spectrul neconvențional, hibrid, reprezintă condiția esențială pentru îndeplinirea celorlalte obiective ale politicii de apărare.

De asemenea, îndeplinirea angajamentelor asumate ca urmare a calității de stat membru NATO și UE a României reprezintă un reper important în dezvoltarea capabilităților de apărare.

Procesul de dezvoltare a capabilităților militare va urmări utilizarea în mod eficient a resurselor disponibile prin stabilirea priorităților, atât în privința capabilităților ce se pot realiza prin eforturi naționale, cât și a celor dezvoltate în comun cu alte state membre sau aliate în format multinațional (NATO, UE sau alte formate de cooperare regionale).

În scopul realizării graduale a capabilităților asumate se are în vedere asigurarea condițiilor pentru implementarea **Programului privind transformarea, dezvoltarea și înzestrarea Armatei României până în anul 2026 și în perspectivă**³.

Scopul *Programului* vizează dezvoltarea capabilităților necesare Armatei României pentru a promova și proteja interesele naționale în fața riscurilor și amenințărilor curente, aflate în dezvoltare și a celor viitoare, îndeplinirea angajamentelor în planul securității și apărării, asumate de țara noastră în cadrul NATO și UE, precum și față de alte organisme internaționale, prin dezvoltarea unei structuri de forțe modernă, dotată adecvat, dislocabilă, interoperabilă, cu capacitate de autosusținere și de protecție multidimensională, cu un sistem de comandă și control flexibil și eficient.

Detalii privind principalele direcții de dezvoltare a capabilităților sunt prevăzute în capitolul 4.

Creșterea credibilității strategice în cadrul NATO și al UE

Acest obiectiv vizează atât consolidarea profilului țării noastre în NATO, prin contribuții operaționale și conceptuale — direcție prevăzută în Strategia națională de apărare a țării —, cât și continuitate strategică în cadrul NATO și UE — prevăzută în Programul de Guvernare ca măsură distinctă.

În ceea ce privește NATO se vor avea în vedere următoarele *direcții de acțiune*:

— participarea activă la consultările formale și informale în cadrul grupurilor de lucru sau reuniunilor de nivel înalt (miniștrii apărării/externe, șefi de state și de guverne) și promovarea pragmatică, flexibilă și consecventă a intereselor și obiectivelor naționale în raport cu problematicile de pe agenda NATO;

— asigurarea completă și coerentă a contribuției naționale la implementarea Planului de acțiune al Alianței pentru creșterea capacității operaționale (Readiness Action Plan/RAP), respectiv pregătirea și punerea la dispoziția Alianței a contribuției

naționale la Forța consolidată de răspuns a NATO (Enhanced NATO Response Force/eNRF);

— continuarea și, după caz, intensificarea acțiunilor pentru operaționalizarea și, ulterior, pentru asigurarea funcționării optime a structurilor aliate de comandă-control⁴ de pe teritoriul statului român, precum și a celorlalte inițiative din cadrul prezenței înaintate aliate pe flancul estic⁵, concomitent cu evidențierea importanței acestor structuri în cadru aliat și cu promovarea coerenței măsurilor adoptate pentru întărirea posturii de descurajare și apărare pe acest flanc;

— creșterea profilului strategic al Mării Negre în context aliat, în principal prin intensificarea cooperării specifice cu statele membre NATO, având ca obiectiv principal asigurarea prezenței navale aliate vizibile în acest bazin maritim și evidențierea importanței regiunii pentru securitatea euroatlantică;

— continuarea participării la operațiile și misiunile aliate — efortul operațional se va concentra pe teatrul de operații din Afganistan, context în care vom sprijini toate demersurile aliate necesare pentru asigurarea succesului implicării NATO în această țară. În egală măsură vom rămâne angajați în eforturile NATO de stabilizare a Balcanilor de Vest. Totodată, vom urmări reconfigurarea și adaptarea participării noastre cu forțe și capabilități pentru a contribui adecvat, în raport cu interesele naționale, la efortul colectiv de gestionare a amenințărilor la adresa securității euroatlantice, inclusiv în lupta împotriva terorismului, conform deciziilor adoptate de NATO la reuniunea șefilor de stat și de guvern din 25 mai 2017;

— respectarea angajamentelor României în calitate de stat membru NATO prin realizarea capabilităților asumate prin procesul aliat de planificare a apărării, concomitent cu identificarea celor mai potrivite modalități de a contribui la diminuarea deficitelor de capabilități identificate în cadrul acestui proces;

— continuarea participării la inițiativele de dezvoltare a capabilităților în cadru multinațional („Smart Defence” și „Framework Nation Concept”). De asemenea vom avea permanent în vedere optimizarea participării noastre la aceste inițiative, prin identificarea și angajarea în noi proiecte care răspund intereselor naționale;

— continuarea și creșterea contribuțiilor naționale la evaluările de securitate aliate, onorarea obligațiilor financiare ce derivă din statutul României de membru NATO și optimizarea contribuțiilor naționale la capabilitățile majore ale Alianței⁶;

— continuarea participării la exerciții și activități de instruire în comun — participarea activă la Inițiativa forțelor interoperabile (Connected Forces Initiative/CFI) și la exercițiile înscrise în Programul militar de instruire și exerciții (Military Training & Exercise Program/MTEP). Identificarea exercițiilor naționale care pot fi conectate cu cele planificate la nivel NATO și desfășurarea în comun a acestora;

— consolidarea contribuției în cadrul parteneriatelor NATO prin concentrarea efortului pe îndeplinirea angajamentului asumat prin Inițiativa de consolidare a capacităților pentru apărare (Defence Capacity Building/DCB) pentru Republica

³ Actualizat și aprobat de Consiliul Suprem de Apărare a Țării în luna martie 2017.

⁴ Comandamentul Diviziei multinaționale pentru Sud-Estul Europei — Multinational Division South-East Headquarter/MND SE HQ, Unitatea de integrare a forțelor NATO — NATO Forces Integration Unit/NFIU, Modulul NATO de comunicații și informatică dislocabil — Deployable Communication and Information Module/DCIM, Brigada Multinațională/MNBde.

⁵ O structură de nivel companie — contribuție Grupul de luptă SUA dislocat în Polonia; Cadrul de instruire intensificată la nivel întrunit — Combined Joint Enhanced Training/CJET; Inițiativa regională de instruire aeriană integrată — Combined Air Training/CAT; cadrul formal privind prezența aliată în Marea Neagră — NATO COMBINED MARITIME FRAMEWORK/NCMF și funcția regională de coordonare maritimă — REGIONAL MARITIME COORDINATION FUNCTION/RMCF; adaptarea programului de operații (Schedule of Operation-SOO) pentru maximizarea angajării Forțelor Navale Permanente ale NATO (SNF) în Marea Neagră; utilizarea bazelor aeriene/aerodromurilor din BGR și ROU de către detașamente de aeronave de patrulare maritimă (MPAs).

⁶ Capabilitatea aliată de supraveghere terestră — Allied Ground Surveillance/AGS, Capabilitatea de transport aerian strategic — Strategic Airlift Capability/SAC, Flota aeriană de supraveghere și avertizare timpurie — NATO Airborne Early Warning/NAEW.

Moldova și Georgia, urmărindu-se identificarea unui nivel de ambiție privind dezvoltarea capacităților pentru angajarea consistentă în acest domeniu;

— intensificarea eforturilor la nivel național și aliat pentru asigurarea infrastructurii în vederea realizării condițiilor pentru prepoziționarea echipamentelor militare ale aliaților;

— contribuția la analiza funcțională a Structurii de comandă NATO (NCS) și încadrarea cu personal competent a tuturor posturilor alocate României în cadrul structurilor de comandă și de forțe a NATO, precum și identificarea și asumarea unor funcții-cheie de vizibilitate în cadrul structurilor de conducere ale NATO (Secretariatul internațional, Statul Major Militar Internațional, Comandamentele supreme aliate — ACO și ACT);

La nivelul UE, noile provocări în materie de securitate și apărare (criza ucraineană, criza migrației, amplificarea fenomenului terorist), Brexit-ul, inițiativa franco-germană din iunie 2016 au declanșat o accentuare a dezbaterilor privind viitorul Politicii de securitate și apărare comună (PSAC). Astfel, procesul de consolidare a rolului Uniunii în domeniul securității și apărării a dobândit o consistență sporită începând cu 2016, ca urmare a prezentării de către Înaltul Reprezentant al UE, Frederica Mogherini, a Strategiei globale de politică externă și de securitate (EUGS) și a Planului de implementare pe dimensiunea de securitate și apărare.

România susține consolidarea rolului UE de actor global pe scena internațională de securitate, cu o implicare mai eficientă în gestionarea crizelor din vecinătatea imediată (estică și sudică), concomitent cu asigurarea complementarității cu NATO, evitării duplicărilor și abordării conjugate a celor două organizații în managementul crizelor internaționale.

În acest context se va urmări dezvoltarea unui profil activ al României, inclusiv în perspectiva asumării Președinției semestriale a Consiliului UE în prima jumătate a anului 2019, atât prin participarea activă la procesul de luare a deciziilor în cadrul Politicii de securitate și apărare comună (PSAC) și la procesul de dezvoltare a capacităților în formatele de cooperare multinațională oferite de Agenția Europeană de Apărare, cât și prin contribuția la operațiile și misiunile desfășurate sub egida UE.

Direcțiile de acțiune pe această dimensiune vor viza:

— consolidarea poziției României în cadrul mecanismelor decizionale cu impact asupra Politicii de securitate și apărare comună/PSAC prin promovarea și susținerea punctelor de vedere naționale cu privire la problematicile generate de noul context geopolitic și de dinamica situației de securitate la nivel regional, european și global;

— asigurarea contribuției cu forțe și capacități militare și civile la operațiile și misiunile UE, printr-o echilibrare a efortului național, conform intereselor strategice ale României și în funcție și de alte angajamente asumate în plan internațional;

— contribuția eficientă la consolidarea PSAC, în perspectiva deținerii de către România a Președinției semestriale a Consiliului UE, inclusiv prin sprijinirea implementării Strategiei Globale a UE pe dimensiunea de securitate și apărare și atingerii nivelului de ambiție al Uniunii pe scena globală de securitate, în ceea ce privește capacitatea de a răspunde rapid și eficace la întreg spectrul de amenințări și situații de criză;

— participarea și angajamentul României la consolidarea cooperării la nivel european în materie de securitate și apărare,

în deplină coordonare și coerență cu procesul de dezvoltare a capacităților existent la nivelul NATO;

— optimizarea participării la inițiativele derulate de Agenția Europeană de Apărare în domeniul capacităților;

— continuarea și adaptarea participării la răspunsul rapid al UE la crize, inclusiv prin optimizarea condițiilor de întrebuintare a Grupurilor Tactice de Luptă (EUBGs);

— sprijinirea operaționalizării PESCO (cooperarea structurată permanentă) de o manieră pragmatică, inclusiv și orientată spre obținerea unor rezultate concrete, în vederea îndeplinirii obiectivului trasat de șefii de stat și de guvern în decembrie 2016 de asumare a unei responsabilități mai mari a statelor europene în asigurarea securității propriilor cetățeni;

— promovarea consolidării legăturii transatlantice cu relevanță accentuată în actualul context strategic, prin susținerea implementării Declarației comune UE-NATO de la Varșovia.

Consolidarea parteneriatelor strategice, în mod deosebit a Parteneriatului strategic cu Statele Unite ale Americii

Parteneriatele strategice constituie fundamentul construirii unor relații solide și cuprinzătoare cu statele cu care avem interese comune în domeniul securității și apărării⁷.

Ministerul Apărării Naționale va continua să contribuie, prin acțiuni specifice, la dezvoltarea relațiilor privilegiate de cooperare în cadrul parteneriatelor strategice, pe următoarele direcții de acțiune:

— **Aprofundarea Parteneriatului strategic România-SUA pentru secolul XXI**, extinderea cooperării și consolidarea relațiilor bilaterale în domeniul apărării, în scopul promovării României ca vector de stabilitate și securitate în sud-estul Europei.

Parteneriatul asigură cadrul de manifestare a relațiilor excelente dintre armatele celor două țări. Consolidarea cooperării cu SUA în domeniul apărării se va axa pe:

— intensificarea cooperării la nivel politico-militar în plan bilateral și în cadrul NATO [cu accent pe dialogul desfășurat în cadrul Grupului de lucru la nivel înalt/HLDG, Comitetului mixt româno-american, Comitetului executiv româno-american, precum și Grupului de lucru pentru discuții de stat major (BST⁸)];

— continuarea sprijinirii forțelor SUA pentru desfășurarea activităților pe teritoriul României în baza Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind activitățile forțelor Statelor Unite ale Americii staționate pe teritoriul României (DCA⁹); un accent deosebit va fi acordat Inițiativei de reasigurare europeană (ERI¹⁰) și Operației Atlantic Resolve;

— îndeplinirea obligațiilor asumate în baza prevederilor *Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind amplasarea sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice al Statelor Unite în România* (BMDA¹¹);

— intensificarea planificării și derulării de activități comune în colaborare cu Comandamentul Forțelor Armate ale SUA în Europa (EUCOM), inclusiv cu participarea partenerilor din zonele de interes strategic ale României;

— continuarea procesului de dezvoltare a cadrului juridic pentru implementarea acordurilor bilaterale, în principal prin încheierea unor aranjamente de implementare (AI);

— implementarea la nivel național a măsurilor agreeate cu partenerul american, sub coordonarea Comitetului interministerial¹².

⁷ În prezent, România are parteneriate strategice și relații speciale cu o dimensiune de apărare substanțială cu: Statele Unite ale Americii, Franța, Germania, Polonia, Turcia, Marea Britanie, Italia și Spania.

⁸ Bilateral Staff Talks.

⁹ Defence Cooperation Agreement, semnat la București la 6 decembrie 2005 și ratificat prin Legea nr. 268/2006.

¹⁰ European Reassurance Initiative.

¹¹ Ballistic Missile Defence Agreement, semnat la Washington la 13 septembrie 2011 și ratificat prin Legea nr. 290/2011.

¹² Hotărârea Guvernului nr. 565/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comitetului interministerial pentru implementarea Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind activitățile forțelor Statelor Unite staționate pe teritoriul României, semnat la București la 6 decembrie 2005, ratificat prin Legea nr. 268/2006, cu completările ulterioare.

— **Dezvoltarea și consolidarea relațiilor de cooperare în domeniul apărării în cadrul celorlalte parteneriate strategice**, în vederea implementării componentei militare și de securitate, pe baza intereselor convergente în cadrul NATO, UE și în Vecinătatea Estică.

În cadrul **parteneriatului strategic cu Franța** se va acorda o atenție deosebită proiectelor de cooperare bilaterală cuprinse în capitolul apărare și securitate al Foi de parcurs. Se va urmări organizarea de acțiuni de cooperare în scopul realizării interoperabilității forțelor la nivelul categoriilor de forțe, dezvoltarea cooperării în materie de formare prin schimburi reciproce de stagii, permanentizarea și dezvoltarea parteneriatului dintre instituțiile de învățământ, explorarea posibilităților de cooperare în principalele proiecte asociate procesului de dezvoltare a capacităților militare la nivelul categoriilor de forțe ale Armatei României, precum și încurajarea cooperării în materie de armamente prin implementarea de parteneriate industriale.

Parteneriatul cu Germania presupune deja o cooperare excelentă în domeniul apărării, iar dialogul politic la nivel înalt este substanțial. Edificatoare este implicarea majoră a țării noastre în implementarea Conceptului națiunii-cadru (FNC¹³), precum și buna cooperare între militarii români și germani, la nivelul teatrelor de operații din Afganistan și Kosovo. Se va urmări utilizarea tuturor oportunităților de cooperare în domenii precum informații pentru apărare, pregătirea forțelor și exerciții în comun, instruirea personalului și cooperarea între Forțele pentru Operații Speciale și domeniul tehnico-militar și al industriei de apărare.

Intensificarea parteneriatului strategic cu Polonia, aflat deja într-un stadiu avansat de dezvoltare, pe baza intereselor convergente ale celor două state în cadrul NATO, UE și în Vecinătatea Estică. Acest parteneriat rămâne una din direcțiile prioritare de cooperare pentru Armata României. Se va urmări amplificarea dialogului politico-militar și a relațiilor, respectiv cooperarea militară directă (inclusiv la nivel de categorii de forțe și instituții militare de învățământ), în vederea implementării cu succes a proiectelor comune.

Dezvoltarea **parteneriatului strategic cu Turcia** va avea în vedere implementarea componentei militare și de securitate a Planului de acțiuni pentru implementarea Declarației comune, cu accent pe intensificarea dialogului politico-militar, atât în cadrul NATO, cât și în plan bilateral, având în vedere statutul de țări riverane Mării Negre, în procesul de stabilizare a situației de securitate în această zonă. De asemenea se va urmări continuarea cooperării în domeniul instruirii forțelor, prin desfășurarea de exerciții comune, al schimburilor de cadeți și personal didactic din instituțiile militare de învățământ.

Intensificarea eforturilor de consolidare a relațiilor de cooperare în cadrul parteneriatelor cu Marea Britanie, Italia și Spania va urmări consolidarea dialogului politico-militar la nivel înalt, identificarea și fructificarea oportunităților de dezvoltare de capacități multinaționale, precum și aprofundarea cooperării practice în domenii de interes comun (educație și instruire, logistică, tehnico-militar).

Relația de parteneriat cu Marea Britanie urmează un trend ascendent, un pilon major al acesteia revenind contribuției acestei țări la eforturile de implementare a deciziilor aliate privind măsurile de asigurare de pe flancul estic, respectiv în cadrul prezenței aliate înaintate adaptate.

Dezvoltarea relațiilor de cooperare internațională în plan bilateral, regional și în cadrul organizațiilor internaționale

Dezvoltarea cooperării bilaterale, atât cu partenerii strategici și ceilalți aliați din cadrul NATO/UE, cât și cu statele vecine și din zonele de interes strategic pentru țara noastră contribuie la consolidarea credibilității Armatei României și susținerea intereselor naționale de securitate.

Continuarea participării active la inițiativele de cooperare regională și dezvoltarea cadrului juridic al cooperării internaționale în domeniul apărării potențează procesul de consolidare a profilului României de stat promotor al stabilității regionale. O contribuție importantă la creșterea profilului României în plan regional o are gestionarea eficace a aspectelor politico-militare aferente tratatelor, inițiativelor și regimurilor pe linia neproliferării armelor de distrugere în masă și controlului armamentelor.

De asemenea, continuarea participării la misiunile și operațiile desfășurate sub egida NATO, UE, ONU și OSCE va contribui la concretizarea angajamentelor naționale în cadrul acestor organizații și la creșterea profilului strategic al României, ca actor relevant pe scena de securitate internațională.

Obiectivele cooperării internaționale în domeniul apărării se circumscriu îndeplinirii obiectivelor generale de politică externă ale României.

Relațiile de cooperare bilaterale și regionale în domeniul apărării, precum și în cadrul organizațiilor internaționale sunt abordate gradual, în limita resurselor alocate, principalele direcții de acțiune pentru perioada 2017—2020 fiind următoarele:

— dinamizarea și consolidarea cooperării bilaterale cu statele membre NATO și UE;

— întărirea relațiilor cu statele vecine, din zonele de interes strategic pentru România — Regiunea Extinsă a Mării Negre și Balcanii de Vest și de pe flancul estic al NATO și UE;

— consolidarea durabilă a relației bilaterale cu Republica Moldova, prin susținerea fermă și fără echivoc a parcursului său european, prin implicarea activă și constantă în cadrul organizațiilor internaționale pentru respectarea deplină a angajamentelor asumate;

— intensificarea cooperării cu partenerii cu care sunt dezvoltate programe comune de interes strategic;

— dezvoltarea cooperării regionale în domeniul apărării, prin continuarea participării la proiectele dezvoltate în cadrul Procesului reuniunilor miniștrilor apărării din Europa de Sud-Est (SEDM), la exercițiile și activitățile de pregătire din cadrul Batalionului Multinațional de Geniu („TISA”) și Batalionului Mixt Româno-Ungar de Menținere a Păcii;

— asigurarea securității în regiunea Mării Negre, prin continuarea participării la misiunile aferente Operației Black Sea Harmony;

— oferirea de sprijin și asistență pentru implementarea parteneriatelor NATO cu statele din regiune;

— revizuirea cadrului juridic al cooperării internaționale cu aliații și partenerii importanți din NATO și UE, în sensul reflectării statutului României de membru al celor două organizații și încheierea de acorduri militare internaționale care să contribuie la implementarea priorităților în domeniul apărării și sporirea securității și stabilității regionale;

— implementarea măsurilor prevăzute de tratatele internaționale în vigoare în domeniul controlului armamentelor și verificării;

¹³ Framework Nation Concept — Germania și-a asumat rolul de conducere a unui grup de state într-un proces complex de dezvoltare a capacităților, care în final va contribui la consolidarea forțelor și mijloacelor puse la dispoziția Alianței, pentru a-și îndeplini misiunile și operațiile.

— participarea la procesele de revizuire și adaptare a cadrului juridic referitor la regimul de control al armamentelor convenționale (TCFE), modernizarea Documentului de la Viena 2011 și implementarea prevederilor Tratatului privind Cerul Deschis;

— continuarea cooperării în vederea implementării prevederilor diferitelor regimuri de neproliferare și control al exporturilor;

— participarea la activitățile de negociere a documentelor internaționale aferente comerțului cu arme convenționale, munițiilor cu submuniții și a altor inițiative relevante din domeniul controlului armamentelor.

Sprijinirea altor autorități publice în gestionarea situațiilor de urgență

Participarea la procesul de limitare și înlăturare a consecințelor urgențelor civile se fundamentează pe nevoia de coordonare și cooperare interinstituțională și se desfășoară conform cadrului juridic¹⁴ ce reglementează conduita specifică în astfel de situații.

Capabilitățile Ministerului Apărării Naționale, în situații de urgență, vor acționa în sprijinul autorităților administrației publice locale/centrale în conformitate cu planurile de acțiune pe tipuri de risc încheiate la nivel central și local, potrivit funcțiilor de sprijin stabilite prin legislația în vigoare, executând în principal misiuni de căutare și salvare, de protecție a populației, de transport pe cale aeriană, terestră, maritimă sau fluvială a persoanelor evacuate, precum și de asistență medicală de urgență și în fază spitalicească.

Sprijinul acordat persoanelor sinistrate și autorităților administrației publice centrale sau locale se poate concretiza și sub formă de ajutoare umanitare sau prestări de servicii în conformitate cu prevederile legale.

Măsurile și acțiunile în domeniu vor viza:

— consolidarea relațiilor și a modului de cooperare cu structurile de intervenție specializate, la nivel central și local, inclusiv organizațiile neguvernamentale;

— participarea cu capabilități de intervenție la limitarea și înlăturarea efectelor dezastrelor naturale sau accidentelor tehnologice;

— participarea la acțiuni de sprijinire a populației afectate de calamități (transport resurse pentru intervenție și materiale de primă necesitate, cazare, acordare de asistență medicală, facilitare acces în zone izolate sau greu accesibile și distribuirea ajutoarelor umanitare) în cooperare cu autorităților publice responsabile cu rol principal.

O abordare interinstituțională integrată a problematicii managementului urgențelor civile presupune valorificarea oportunităților de cooperare cu structuri de specialitate constituite la nivelul NATO, UE și al inițiativelor regionale.

Pe acest palier se înscrie cooperarea, în cadrul NATO, cu Centrul Euro-Atlantic de Coordonare a Răspunsului în Caz de Dezastre (EADRCC), în cadrul UE, prin Mecanismul de Protecție Civilă, respectiv contribuția Armatei României cu capabilități în cadrul pachetului de forțe pus la dispoziție pentru participarea la misiuni de înlăturare a efectelor situațiilor de urgență, în afara teritoriului țării, în cadrul Capacității Europene de Răspuns la Urgență — ansamblul voluntar, în perioada 2016—2020.

Armata României va continua să contribuie, de asemenea, și la demersurile naționale, gestionate de Ministerul Afacerilor Interne, pentru implementarea cerințelor de asigurare a

rezilienței în domeniul civil prin participarea activă la elaborarea analizelor de risc, precum și prin furnizarea datelor/informațiilor și a expertizei umane necesare.

CAPITOLUL 3

Misiunile și cerințele specifice pentru Armata României

Misiunile Armatei României

Armata României este componenta de bază a forțelor armate ale Sistemului național de apărare, care asigură, pe timp de pace și la război, integrarea într-o concepție unitară a activităților tuturor forțelor participante la acțiunile de apărare a țării.

Subordonată exclusiv voinței poporului român, Armata României are **misiunea fundamentală** de a garanta suveranitatea, independența și unitatea statului, integritatea teritorială a țării și democrația constituțională prin angajarea, conform legii, a resurselor puse la dispoziție și armonizarea contribuțiilor tuturor instituțiilor, autorităților publice și operatorilor economici cu responsabilități în domeniul apărării și prin asigurarea coerenței și complementarității efortului național cu cel al statelor membre ale NATO și UE, precum și cu cel al statelor semnatare ale parteneriatelor strategice și inițiativelor regionale la care România este parte.

Misiunile generale ale Armatei României:

- contribuția la securitatea României pe timp de pace;
- apărarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a României;
- participarea la apărarea aliaților și partenerilor săi, în cadrul NATO și UE;
- promovarea stabilității regionale și globale, inclusiv prin utilizarea diplomației apărării;
- sprijinirea autorităților administrației publice centrale și locale, în situații de urgență, pentru acordarea de asistență populației și pentru managementul consecințelor dezastrelor și a accidentelor tehnologice.

Nivelul de ambiție

Pentru îndeplinirea misiunilor stabilite Armata României trebuie să fie în măsură:

— să desfășoare prin efort propriu sau, după caz, să contribuie la acțiuni și măsuri, integrate interinstituțional la nivel național sau în context aliat, pentru descurajarea unei potențiale agresiuni la adresa independenței, suveranității și integrității teritoriale a statului român, precum și pentru contracararea acțiunilor/amenințărilor neconvenționale și/sau hibride;

— să planifice și să desfășoare o operație strategică de apărare pe teritoriul național, de tip întrunit, până la dislocarea forțelor principale aliate în baza articolului 5 al Tratatului Alianței Nord-Atlantice;

— să faciliteze dislocarea rapidă și să asigure intrarea în luptă, pe teritoriul României sau în vecinătatea acestuia, a forțelor aliate, iar, după preluarea responsabilității operaționale privind apărarea comună de către autoritățile NATO, să participe decisiv la operația de apărare a țării și restabilire a integrității teritoriale a statului român;

— să asigure, în conformitate cu angajamente asumate de statul român și cu cerințele operaționale aliate, o grupare operațională de forțe terestre de nivel maxim divizive, sprijinită corespunzător de forțe aeriene și forțe navale, ca și contribuție la îndeplinirea nivelului de ambiție al NATO și UE¹⁵.

¹⁴ Legea apărării naționale a României nr. 45/1994, cu modificările ulterioare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 15/2005, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 94/2014 privind organizarea, funcționarea și componența Comitetului național pentru situații speciale de urgență, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2014 privind unele măsuri în domeniul managementului situațiilor de urgență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, aprobată prin Legea nr. 104/2014, cu modificările și completările ulterioare.

¹⁵ Conform principiilor convenite („a single set of forces”), România asigură același pachet de forțe pentru ambele organizații ca și contribuție la eforturile colective de apărare.

Din forțele și capacitățile necesare îndeplinirii nivelului de ambiție vor fi generate și contribuțiile operaționale la operațiile/misiunile desfășurate sub egida organismelor internaționale (ONU, OSCE, NATO, UE) sau alte inițiative regionale, precum și cele pentru sprijinirea autorităților civile în gestionarea situațiilor de urgență.

Pentru asigurarea eficacității și flexibilității angajării capacităților Armatei României avem în vedere indicatorii *dislocabilitate* și *sustenabilitate*, la nivelurile procentuale aprobate prin consensul aliaților, astfel:

- 50% din forțele terestre trebuie să fie dislocabile, iar 10% să fie sustenabile pe o perioadă mai mare de doi ani;
- 40% din forțele aeriene trebuie să fie dislocabile, iar 8% să fie sustenabile;
- 80% din forțele navale trebuie să fie dislocabile, iar 28% să fie sustenabile.

Pe termen scurt, Armata României trebuie să fie capabilă să mențină un nivel ridicat de reacție pentru apărarea națională, să dezvolte capacitățile necesare participării la apărarea colectivă a aliaților în cadrul NATO și la asistența reciprocă a partenerilor în cadrul UE, să contribuie la misiuni și operații sub egida organizațiilor internaționale cu vocație în domeniul securității și apărării, precum și la sprijinirea autorităților publice în situații de urgență, pentru acordarea de asistență populației României în caz de dezastre.

Pe termen mediu, Armata României va deveni o structură modernă de forțe, capabilă să facă față amenințărilor impredictibile, pentru a respinge o agresiune declanșată prin surprindere și să constituie garantul suveranității și independenței naționale. Armata României va contribui la menținerea credibilității Alianței, ca parte a sistemului de apărare colectivă a NATO, precum și la securitatea regională și internațională.

Cerințe specifice

Pentru îndeplinirea misiunilor stabilite și a nivelului de ambiție, Armata României trebuie să îndeplinească următoarele cerințe specifice:

a) să aibă o structură de forțe cu capacitate de reacție adecvată, în concordanță cu planurile elaborate la nivel național și la nivelul Alianței.

Capacitatea de reacție este *condiționată*, în mod deosebit, de:

- existența unor structuri consolidate pentru cercetare, supraveghere și avertizare timpurie, recunoaștere, reacție imediată și angajare în acțiuni militare de intensitate redusă;
- nivelul stării de operativitate a pachetului de forțe luptătoare;
- gradul de înzestrare cu echipamente care utilizează tehnologii avansate a structurilor din pachetul de forțe de sprijin de luptă;
- gradul de disponibilitate a sprijinului logistic necesar forțelor;
- robustețea capacităților de apărare aeriană integrată;
- menținerea unui nivel ridicat de operativitate pentru structurile din pachetul de forțe destinat pentru cercetare, supraveghere, recunoaștere și avertizare timpurie și asigurării capacității de reacție imediată și pentru cele puse la dispoziția NATO/UE, ca parte componentă a forței consolidate de răspuns a NATO (eNRF) și EUBG;
- perfecționarea instruirii comandamentelor marilor unități și unităților operaționalizate, prin utilizarea sistemelor de modelare-simulare;
- dezvoltarea capacităților de protecție a forței;

— capacitatea de optimizare a managementului traficului aerian, sub aspectul complementarității componentelor militară și civilă;

— capacitatea de integrare a tuturor senzorilor civili și militari în SCCAN/NATINAMDS, atât pe plan intern, cât și la nivel internațional;

— nivelul tehnologic al capacităților din domeniul navigației aeriene (radare de dirijare la apropiere și aterizare — RDAAM, sisteme meteo, sisteme TACAN/PALS etc.).

b) să fie înzestrată cu echipamente performante, compatibile și interoperabile cu cele din dotarea armatelor statelor membre NATO și UE.

Nivelul de performanță, compatibilitate și interoperabilitate al echipamentelor este condiționat, în mod deosebit, de:

- planificarea înzestrării structurilor, în concordanță cu amenințările, nevoile misiunii și evoluția tehnologică;
- fructificarea inteligentă a potențialului de modernizare ingenioasă a sistemelor de armamente și echipamente militare existente în înzestrare;
- derularea programelor curente privind modernizarea unor echipamente militare existente;
- optimizarea procesului de achiziție a echipamentelor militare;
- inițierea unor programe noi, pentru realizarea capacităților angajate față de NATO și UE, în concordanță cu resursele alocate.

c) să folosească un proces de decizie performant, să dețină sisteme de comandă-control adecvate, precum și suficiente capacități întrunite de răspuns.

Performanța procesului de decizie și suficiența capacităților întrunite de răspuns sunt condiționate, în mod deosebit, de:

- deținerea unui sistem național de conducere, capabil să susțină planificarea interinstituțională și implementarea coordonată a măsurilor și executarea integrată a activităților de apărare a țării;
- capacitatea sistemului militar de comandă și control de a genera și susține superioritatea relativă a ciclului informațional și de decizie;
- capacitatea de integrare completă a informațiilor obținute prin mijloace proprii;
- înzestrarea cu sisteme de comunicații și informatică performante, compatibile cu cele din țările membre ale NATO și ale UE;
- nivelul de consolidare, operaționalizare și integrare a structurilor de comandă-control aferente categoriilor de forțe ale armatei și comandamentelor de armă, atât la nivel întrunit, cât și la nivel interinstituțional și la nivelul NATO/UE;
- capacitatea de interconectare a unor componente ale sistemului de comunicații și informatic propriu Armatei României cu sistemele de comunicații și informatică pe care le utilizează celelalte instituții din Sistemul Național de Securitate în cadrul Sistemului de comunicații și informatic al Forțelor Armate (SCIFA);
- nivelul tehnologic al Sistemului de comandă și control aerian național (SCCAN), precum și integrarea acestuia în Sistemul integrat NATO de apărare antiaeriană și antirachetă (NATINAMDS¹⁶), sub aspectul standardelor operaționale, procedurale și tehnice;
- nivelul tehnologic al sistemelor criptografice și de protecție a informațiilor și îndeplinirea standardelor NATO și UE;
- asigurarea serviciilor de avertizare timpurie, prin difuzarea centralizată a mesajelor sau alarmarea personalului privind situația operativă, în toate locurile de dispunere;

¹⁶ NATO Integrated Air and Missile Defence System.

— deținerea capacităților în măsură să garanteze apărare cibernetică;

— performanța proceselor pentru asigurarea informațională a sistemelor de comunicații și informatică;

— nivelul capacității de luptă, suplețea, modularitatea, mobilitatea, dislocabilitatea, sustenabilitatea și interoperabilitatea unităților de sprijin al luptei din compunerea structurii de forțe a Armatei României.

d) să dețină un sistem logistic integrat, eficient, adaptat la configurația și misiunile Armatei României.

Existența unui sistem logistic integrat este *condiționată*, în mod deosebit, de:

— optimizarea organizării și dotării structurilor de sprijin logistic, pentru a fi capabile să asigure un răspuns adecvat și oportun la nevoile de sprijin logistic ale structurilor luptătoare/de sprijin de luptă;

— calitatea pregătirii personalului de logistică;

— un sistem informațional eficient, capabil să coordoneze acordarea sprijinului țării gazdă pentru operații multinaționale desfășurate pe teritoriul național;

— eficiența sistemului de asigurare a suportului logistic integrat pentru echipamentele militare esențiale;

— asigurarea în condiții de eficiență a serviciilor de campanie;

— existența și performanțele capacităților și facilităților de transport tactic și strategic;

— dezvoltarea de capacități logistice standard, în acord cu cerințele operaționale specifice ale NATO;

— participarea la inițiativele multinaționale, inițiate sub egida NATO/UE, de dezvoltare a unităților logistice integrate specializate;

— realizarea capacităților NATO pe teritoriul României prin Programul NATO de investiții în securitate/NSIP.

e) să identifice capacitățile de intervenție în situații de urgență adecvate pentru sprijinirea administrației publice centrale și locale și participării la răspuns interinstituțional adecvat în situații de urgență.

Utilizarea eficientă și eficace a capacităților de intervenție în situații de urgență este *condiționată*, în mod deosebit, de:

— identificarea și armonizarea interinstituțională a unor măsuri coerente privind participarea la intervenții în zonele cu risc ridicat de producere a unor situații de urgență;

— modul de aplicare a măsurilor și acțiunilor prevăzute în planurile de cooperare pe tipuri de risc încheiate cu celelalte instituții și autorități ale administrației publice în domeniul situațiilor de urgență, la nivel central și local.

f) să dispună de capacități în măsură să prevină surprinderea strategică, din perspectiva obținerii, integrării și prelucrării de informații și furnizarea de produse finite (*intelligence*) către autoritățile decizionale naționale, aliate și parteneri.

Performanța sistemului de prevenire a surprinderii strategice este *condiționată*, în mod deosebit, de:

— nivelul tehnologic și capacitatea capacităților de informații pentru asigurarea de informații acționabile, oportune și viabile;

— flexibilitatea, modularitatea, reziliența sistemului de informații pentru apărare și interoperabilitatea acestuia cu sistemele similare ale NATO și UE;

— nivelul capacității de obținere, verificare, procesare și valorificare a datelor și informațiilor referitoare la riscurile și amenințările externe și interne, militare și nemilitare;

— nivelul capacității de identificare a vulnerabilităților și riscurilor, prevenire și contracarare a amenințărilor specifice spațiului cibernetic;

— nivelul tehnologic al sistemelor criptografice pentru protecția informațiilor clasificate și interoperabilitatea cu sistemele similare ale NATO și UE.

g) să dispună de capacități moderne în domeniul medical militar.

Performanța capacităților din domeniul medical militar este *condiționată*, în mod deosebit, de:

— funcționalitatea serviciului medical militar de urgență și corelarea acestuia cu celelalte componente ale sistemului național medical de urgență;

— nivelul de eficacitate a sistemului medical militar, în raport cu obiectivele din domeniu ale Armatei României;

— nivelul capacităților din domeniul asistenței medicale operaționale;

— calitatea asistenței medicale gratuite asigurate personalului MAPN, precum și pentru celelalte categorii de personal, conform cadrului normativ în vigoare;

h) să dispună de un sistem intern de cercetare-dezvoltare-inovare cu structură adecvată sub aspect calitativ și operațional.

Performanța capacităților sistemului intern de cercetare-dezvoltare-inovare este *condiționată*, în mod deosebit, de:

— valoarea și calitatea suportului științific și tehnologic, specifice angajamentelor asumate și misiunilor încredințate Armatei României;

— nivelul colaborării și cooperării între structurile MAPN cu atribuții în cercetare-dezvoltare-inovare și cele din industria națională de apărare;

— valoarea și calitatea infrastructurii de cercetare a centrelor de cercetare/excelență, pe domeniile de interes militar și nivelul și calitatea implicării acestora în proiectele/programele de cooperare multinaționale ale UE sau ale NATO.

i) să aibă un nivel optim de standardizare în domeniul conceptelor, doctrinelor, procedurilor și proiectelor tehnice pentru echipamente.

Nivelul optim al standardizării în domeniul conceptelor, doctrinelor, procedurilor și proiectelor tehnice este *condiționat*, în mod deosebit, de:

— existența unui cadru legislativ armonizat, cu incidență asupra structurilor de comandă și de forțe naționale și aliate;

— funcționalitatea politicilor și directivelor NATO din domeniul interoperabilității și standardizării;

— eficacitatea procesului de planificare a apărării, desfășurat prin implementarea documentelor NATO de standardizare.

j) să dispună de un cadru conceptual, organizațional și acțional adecvat prevenirii și contracarării amenințărilor cibernetice.

Funcționalitatea cadrului conceptual, organizațional și acțional privind prevenirea și contracararea amenințărilor cibernetice este *condiționată*, în mod deosebit, de:

— nivelul implementării doctrinelor, politicilor, ghidurilor și standardelor de apărare cibernetică;

— capacitatea de identificare și evaluare a amenințărilor de natură cibernetică;

— capacitatea de contracarare a agresiunilor la adresa infrastructurilor cibernetice ale MAPN;

— nivelul de operativitate a capacităților de apărare cibernetică, pe niveluri de competență, responsabilități, expertiză și misiuni;

— amploarea și profunzimea cooperării specifice domeniului, la nivel național și internațional.

CAPITOLUL 4

Principalele direcții de dezvoltare a capacităților de apărare¹⁷

Prin Legea nr. 203/2015 privind planificarea apărării s-a aliniat procesul de planificare a apărării din Armata României cu procesele similare din cadrul NATO și UE.

În consecință, capacitățile Armatei României se dezvoltă în următoarele domenii: comandă, control și comunicații, angajare, informații, proiecția forței, protecție și susținere. Constituirea, dezvoltarea și menținerea capacităților se realizează având în vedere cerințele și acțiunile cuprinzând elemente de: doctrină, organizare, pregătire, comandă, echipamente, personal, infrastructură și interoperabilitate (DOTLMPFI).

Procesul de dezvoltare a capacităților are în vedere dezvoltarea unor forțe moderne, dotate adecvat, dislocabile, interoperabile, cu capacitate de autosusținere și de protecție multidimensională, cu un sistem de comandă și control flexibil și eficient. Procesul este unul sistemic și interdisciplinar, ce se derulează pe termen mediu și lung, prin utilizarea eficientă a resurselor disponibile.

Stabilirea capacităților de apărare necesare îndeplinirii misiunilor și sarcinilor încredințate s-a realizat prin desfășurarea la nivelul Ministerului Apărării Naționale a analizei strategice a apărării. În urma analizei a fost elaborat Programul privind transformarea, dezvoltarea și înzestrarea Armatei României până în anul 2026 și în perspectivă.

Capacitățile necesare îndeplinirii întregului spectru de sarcini și misiuni specifice asumate la nivel național și pe plan internațional trebuie să asigure:

— pe timp de pace: supravegherea și avertizarea timpurie; reacția imediată și angajarea în acțiuni militare de intensitate redusă; participarea la combaterea terorismului; sprijinirea autorităților civile;

— în perioada de preconflict: evitarea surprinderii; menținerea integrității spațiului aerian al României (integrat în NATINAMDS); exercitarea controlului asupra apelor teritoriale; implementarea măsurilor de răspuns la criză; executarea de acțiuni de descurajare;

— în situație de conflict: apărarea strategică și respingerea agresiunii.

În funcție de domeniile de acțiune, Armata României dezvoltă următoarele capacități:

1. comandă, control și comunicații de nivel strategic, operativ și tactic, centre de comunicații și informatică și unități de sprijin în domeniul comunicațiilor și informaticii/CIS ale structurii de forțe;

2. angajare: mari unități și unități mecanizate, de infanterie, tancuri, vânători de munte, artilerie, forțe speciale, aviație de luptă, elicoptere de luptă, nave de luptă la mare și fluviu, infanterie marină, poliție militară și operații psihologice;

3. informații: mari unități și unități de informații militare, supraveghere și cercetare;

4. proiecția forței: mari unități și unități de transport aerian tactic, de nave de sprijin și de transport terestru;

5. protecție: mari unități și unități de rachete sol-aer, de apărare antiaeriană, de geniu de luptă, de CBRN, EOD, minare/deminare și pentru protecția demnitarilor militari români și străini pe teritoriul național;

6. susținere: mari unități și unități de logistică operațională și de susținere.

Armata României își va concentra eforturile în următoarele direcții de acțiune:

— dezvoltarea capacității de luptă necesare pentru îndeplinirea misiunilor și sarcinilor specifice la nivel național și în plan internațional;

— implementarea Concepției privind conducerea structurii de forțe a Armatei României, prin dezvoltarea unui sistem de comandă, control, comunicații, computere, informații, supraveghere și recunoaștere (C4ISR) și a capacităților de apărare cibernetică;

— îmbunătățirea nivelului de interoperabilitate interinstituțională și eficientizarea utilizării capacităților la nivel național pentru asigurarea coerenței și complementarității pe timpul îndeplinirii misiunilor și sarcinilor specifice;

— asigurarea, împreună cu celelalte instituții cu responsabilități în domeniul apărării, a unei forțe întrunite, necesare contracarării eficiente a acțiunilor specifice atât războiului tradițional, cât și celui neconvențional și hibrid;

— modernizarea echipamentelor militare, concomitent cu dotarea structurii de forțe cu echipamente noi;

— finalizarea operaționalizării elementelor de comandă și control din structura de forțe NATO dislocate pe teritoriul național;

— continuarea dezvoltării capacităților în cadrul multinațional asigurat de NATO și UE;

— realizarea/menținerea unui nivel ridicat al pregătirii pentru mobilizare;

— perfecționarea procesului de planificare, organizare, desfășurare și evaluare a instrucției structurilor și/sau a personalului, în cadru național și/sau multinațional;

— continuarea procesului de completare a stocurilor operative și strategice;

— dezvoltarea capacităților necesare contracarării amenințărilor de tip asimetric sau a abordărilor ostile de tip hibrid;

— dezvoltarea graduală de capacități militare cu accent pe cele critice, configurate atât pentru apărarea națională, cât și pentru cea colectivă;

— realizarea unor capacități logistice și medicale care să asigure suportul forțelor pentru o perioadă îndelungată în situația unui conflict;

— dezvoltarea capacităților de apărare cibernetică ale Armatei României și integrarea acestora în sistemul național de apărare cibernetică;

— respectarea angajamentelor internaționale asumate;

— realizarea concordanței dintre misiune și structura organizatorică a forțelor;

— adaptarea structurii de comandă-control a Armatei României;

— dezvoltarea capacității de acțiune integrată la nivelul Sistemului Național de Securitate (SNS);

— menținerea unui nivel ridicat de operativitate pentru structurile din pachetul de forțe destinat asigurării capacității de reacție imediată și pentru cele puse la dispoziția NATO și UE;

— operaționalizarea și consolidarea structurilor destinate executării acțiunilor de luptă pe teritoriul național, prin reacție imediată și descurajare, și a forțelor nominalizate pentru acțiune în cadrul inițiativei Forța consolidată de răspuns a NATO și în cadrul EUBG;

— participarea la inițiativele și programele NATO și UE de dezvoltare și utilizare în comun a capacităților, cu accent pe realizarea capacităților critice identificate;

¹⁷ Prin *capabilitate* se înțelege abilitatea de a executa acțiuni în scopul îndeplinirii unor obiective.

— dezvoltarea sistemului strategic de comunicații pentru comanda și controlul forțelor și asigurarea infrastructurii și serviciilor de comunicații și tehnologia informației necesare fluxurilor informaționale;

— dezvoltarea și integrarea capabilităților de comandă, control, comunicații, computere, informații, supraveghere și cercetare de niveluri tactic, operativ și strategic, precum și interconectarea acestora cu sistemele specifice SNS și NATO;

— creșterea gradului de protecție, a capacității de dislocare, a mobilității tactice, flexibilității, modularității și nivelului de interoperabilitate a forțelor naționale cu cele ale aliaților;

— dezvoltarea sistemului logistic integrat pentru susținerea forțelor naționale pe timpul executării misiunilor pe teritoriul național și în teatrele de operații, precum și asigurarea sprijinului națiunii-gazdă pentru acțiunile forțelor statelor aliate și partenere;

— implementarea conceptelor din domeniul transformării, dezvoltate și validate la nivelul NATO și UE, prin adaptarea acestora la realitățile și cerințele Armatei României;

— creșterea gradului de operaționalizare a structurilor de informații și pentru operații speciale pentru a fi în măsură să protejeze și să promoveze interesele fundamentale ale României și cetățenilor români oriunde este nevoie pe timp de pace, criză și război.

CAPITOLUL 5

Politicele privind managementul integrat al resurselor de apărare

Resursele alocate apărării naționale definesc într-un mod calitativ politica de apărare a României, indicând imperativele eficienței și eficacității ce trebuie avute în vedere în implementarea obiectivelor stabilite.

Eficiența managementului integrat al resurselor pentru apărare reprezintă o condiție esențială în vederea îndeplinirii de către Armata României a misiunilor care îi revin. Un corolar evident al acesteia îl reprezintă asigurarea resurselor la un nivel corespunzător.

Componentele managementului integrat al resurselor pentru apărare sunt:

- managementul resurselor umane;
- managementul resurselor financiare;
- managementul achizițiilor pentru apărare;
- managementul sistemului de cercetare-dezvoltare și inovare;
- managementul infrastructurii de apărare.

Evoluțiile economice din ultimii ani și dificultățile financiare la nivel european au evidențiat necesitatea unei regândiri a modului de alocare a resurselor, dar mai ales de utilizare a lor, eficiența fiind criteriul principal. La nivel național, aliat și al UE a fost subliniată oportunitatea dezvoltării unor abordări multinaționale în domeniul apărării („Smart Defence”, „Connected Forces Initiative”, „Framework Nation Concept”, respectiv „Pooling and Sharing”), care presupun adoptarea de soluții inovatoare în gestionarea optimă a resurselor, prin prioritizarea investițiilor și finanțarea multinațională a capabilităților de interes comun, toate având ca obiectiv creșterea securității statelor membre.

Obiectivul general al managementului integrat al resurselor pentru apărare îl constituie optimizarea procesului de planificare, alocare și utilizare a resurselor Ministerului Apărării Naționale.

Pentru implementarea acestui obiectiv, pe un orizont scurt și mediu de timp, sunt vizate următoarele aspecte:

— îmbunătățirea capabilității de reacție a sistemului de planificare a apărării, pentru a furniza variante, opțiuni și soluții

care să sprijine procesul decizional, la apariția unor solicitări suplimentare sau a unor constrângeri bugetare;

— optimizarea Sistemului de planificare, programare, bugetare și evaluare în Ministerul Apărării Naționale și corelarea cu sistemul de elaborare, coordonare și planificare a politicilor publice la nivelul administrației publice centrale;

— îmbunătățirea procesului de planificare a activităților, în special prin realizarea unei mai bune corelări cu resursele la dispoziție, și a celui de estimare a necesarului de resurse;

— îmbunătățirea sistemului de evidență și alocare a resurselor, cu accent pe cele materiale și financiare;

— asigurarea unei proporții echilibrate între cheltuielile destinate asigurării de bunuri și servicii și personalului astfel încât să se asigure un echilibru corect, conform modelelor din spațiul NATO;

— continuarea dezvoltării capabilităților în cadrul multinațional asigurat de NATO și UE prin utilizarea inițiativelor multinaționale în domeniul apărării („Framework Nation Concept”, „Smart Defence”, „Connected Forces Initiative”, respectiv „Pooling and Sharing”);

— adoptarea de programe de înzestrare comune mai multor categorii de forțe și dezvoltarea acelor capabilități care au capacitatea dual-use (civil și militar).

Managementul integrat al resurselor pentru apărare se realizează inclusiv prin menținerea unei legături active cu celelalte structuri din sistemul național de apărare, ordine publică și securitate națională sau cu responsabilități/sarcini privind apărarea națională, atât pentru elaborarea/aplicarea planurilor operaționale și de întrebuintare a forțelor, cât și pentru constituirea capabilităților nonmilitare și a capacităților de producție.

Planificarea apărării

Planificarea apărării, ca atribut și componentă esențială a politicii de apărare, este procesul care stă la baza transformării și modernizării în domeniul apărării și include totalitatea programelor, acțiunilor și măsurilor inițiate de România pentru identificarea, dezvoltarea și pregătirea capabilităților militare și nonmilitare necesare executării misiunilor și implementării obiectivelor în domeniul apărării, pentru:

— îndeplinirea obligațiilor ce derivă din Constituția României, republicată, și legislația în domeniu;

— îndeplinirea obligațiilor ce revin României în asigurarea securității și apărării colective în cadrul NATO;

— asigurarea participării României la Politica de securitate și apărare comună a Uniunii Europene;

— respectarea angajamentelor în contextul cooperării militare internaționale în domeniul apărării cu alte state și al îndeplinirii obligațiilor asumate prin participarea la activitatea altor organizații internaționale sau în alte situații reglementate de dreptul internațional, în condițiile legii.

Planificarea apărării și managementul resurselor pentru apărare în cadrul Ministerului Apărării Naționale se realizează într-o abordare modernă, integrată și multianuală. Esența acestui tip de management îl reprezintă conceptul de planificare integrată a apărării, care desemnează coordonarea procesului de dezvoltare și menținere a capabilităților militare în scopul îndeplinirii obiectivelor politicii de apărare și de alocare a resurselor financiare. Pentru atingerea obiectivelor politicii de apărare, la nivelul Ministerului Apărării Naționale se stabilesc obiective specifice și priorități aferente domeniilor planificării apărării, care sunt armonizate în cadrul procesului de planificare integrată a apărării.

Planificarea apărării se realizează prin integrarea coerentă a obiectivelor și acțiunilor specifice următoarelor domenii: planificare forțe; planificare armamente; comandă, control, comunicații; logistică; urgențe civile; resurse; apărare aeriană; management al traficului aerian; informații pentru apărare; medical; cercetare-dezvoltare; standardizare și apărare cibernetică.

În cadrul acestui proces, un rol important este deținut de Sistemul de planificare, programare, bugetare și evaluare (SPPBE), care reprezintă un instrument de management robust și eficient, în măsură să asigure atât elaborarea și implementarea politicii de apărare, cât și o auditare eficientă privind îndeplinirea obiectivelor acesteia, execuția programelor majore și utilizarea resurselor alocate Ministerului Apărării Naționale. Deciziile privind planificarea și alocarea resurselor pentru apărare, inclusiv Directiva de planificare a apărării, sunt aprobate în cadrul Consiliului de planificare a apărării din Ministerul Apărării Naționale.

Managementul resurselor umane

O resursă umană de calitate și suficientă reprezintă o condiție primordială pentru realizarea performanței sistemului militar. Pentru aceasta este necesară o abordare integrată a tuturor activităților de planificare, recrutare, selecție, formare, promovare, dezvoltare și gestiune a carierei personalului militar și civil, care constituie corpul profesioniștilor în domeniul apărării și contribuie la succesul misiunilor încredințate Ministerului Apărării Naționale.

Implicit, adaptarea Armatei României la realitățile noului context al mediului de securitate trebuie să vizeze optimizarea întregului sistem de management al resurselor de apărare.

Se au în vedere următoarele priorități: creșterea atractivității profesiei militare, managementul carierei personalului și transformarea învățământului militar.

Creșterea atractivității profesiei militare

Prin politicile din domeniul managementului resurselor umane, care urmăresc constant asigurarea condițiilor necesare furnizării candidaților apti pentru serviciul militar, în numărul necesar și la standardele de calitate stabilite, Armata României beneficiază de resurse umane capabile să îndeplinească misiunile și obiectivele asumate.

Promovarea profesiei militare, pentru atragerea și reținerea unei resurse umane corespunzătoare cantitativ și calitativ, reprezintă un domeniu strategic, cu impact puternic atât asupra capacității de răspuns la noile provocări ale mediului de securitate, cât și al pregătirii populației și teritoriului pentru apărare.

Diminuarea actuală a atractivității carierei militare în raport cu ofertele educaționale și profesionale naționale, precum și cu schimbările produse în mărimea și compoziția structurii de forțe, nivelul aptitudinal și atitudinal necesar atingerii standardelor de performanță specifice misiunilor și operațiilor îndeplinite de Armata României impune adoptarea unor modalități eficiente de atragere a tinerilor către domeniul militar, precum și colaborarea cu mediul civil și comunitățile locale.

Promovarea profesiei militare se desfășoară pe baza unei strategii proprii, prin implicarea mijloacelor mass-media și structurilor de relații cu publicul.

În acest sens, se vor adopta măsurile care includ tehnici din marketingul modern: mixul promoțional — folosirea simultană a contactului direct cu candidații, publicității comerciale și activității de informare și relații publice din cadrul Armatei României —, mesajele promoționale orientate, respectiv folosirea simbolurilor și identităților specifice domeniului militar.

De asemenea va fi valorificat și feedbackul furnizat de implementarea sistemului de recrutare, formare, pregătire și utilizare a rezervei voluntare.

Ca urmare, eforturile din acest domeniu se vor concentra pe următoarele direcții:

— utilizarea spațiului virtual ca mediu predilect de promovare, în special pentru transmiterea mesajelor și comunicarea cu potențialii candidați, prin intermediul unui site de recrutare atractiv și a rețelelor de socializare;

— desfășurarea de campanii anuale integrate, care vor îmbina contactarea directă, personală a potențialilor candidați cu publicitatea și relațiile publice;

— dezvoltarea mesajelor și acțiunilor destinate să oprească primirea valorilor promovate de armată în societate.

Managementul carierei personalului

Necesitatea creșterii performanței organizaționale, determinată de cerința ca forțele armate să fie capabile să răspundă prompt oricărei provocări a mediului de securitate actual complex și volatil, face ca managementul carierei să devină unul dintre vectorii determinanți ai dezvoltării competenței profesionale a personalului Armatei României.

Evoluția în cariera militară este indisolubil legată de pregătirea, experiența și potențialul de dezvoltare profesională ale fiecărui militar.

În acest context, dinamica proceselor asociate managementului carierei — ca management al performanței bazat pe competențe — impune focalizarea eforturilor pe următoarele direcții de acțiune:

1. Realizarea cadrului structural-organizatoric care să creeze un mediu concurențial și motivant pentru dezvoltarea carierei militare prin:

— reorganizarea structurilor militare, redefinirea funcțiilor și constituirea entităților organizatorice în mod stratificat, în acord cu principiile eficacității și eficienței;

— planificarea riguroasă a asigurării cu resurse umane, pe baza prognozei necesarului de competențe profesionale pe termen scurt, mediu și lung, utilizând standardele asociate ocupațiilor militare;

— implementarea unor principii și reguli eficiente de planificare organizațională a carierei individuale, în acord cu necesarul cantitativ și calitativ de resurse umane.

2. Optimizarea subsistemului metodologic al managementului carierei, în sensul:

— corelării acesteia cu planurile periodice de asigurare cu resurse umane;

— creșterii predictibilității și transparenței evoluției în carieră, prin implementarea unui sistem eficient de selecție pentru promovare, bazată pe meritocrație;

— asigurării unui nivel optim al mobilității profesionale.

Transformarea învățământului militar

Transformarea învățământului militar este axată pe schimbarea paradigmei de pregătire, prin direcționarea resurselor către formarea și dezvoltarea profesională a liderilor, luptătorilor și specialiștilor capabili să acționeze la schimbările continue din mediul operațional, înzestrați cu competențele profesionale necesare cerințelor viitoarelor structuri ale Armatei României.

Învățământul militar trebuie să asigure o abordare integrată a proceselor de pregătire și educație, să contribuie decisiv la atragerea și reținerea resurselor umane cu potențial ridicat pentru profesia militară, respectiv la integrarea eficientă a acestora.

În acest domeniu există următoarele direcții de acțiune:

— corelarea deplină a obiectivelor învățământului și programelor de studii cu cerințele beneficiarilor;

— identificarea competențelor necesare absolvenților pentru îndeplinirea la standardele cerute de beneficiar a atribuțiilor funcțiilor pe care vor fi încadrați, proiectarea și acreditarea programelor de formare inițială și continuă a personalului militar, în concordanță cu managementul resurselor umane;

— modernizarea sistemului de învățământ militar, prin crearea de module/profile noi de pregătire, în acord cu: evoluțiile fenomenului militar, dinamica mediului de securitate, cerințele structurilor și nevoile misiunii;

— eficientizarea formării ofițerilor, maiștrilor militari și subofițerilor, prin reorganizarea rețelei instituțiilor și unităților de învățământ militar și realizarea managementului integrat și unitar al acestora;

— extinderea și consolidarea relațiilor de cooperare cu instituții de învățământ militar din statele membre ale NATO și UE, în vederea școlarizării în instituțiile acestora a personalului propriu care este/urmează să fie încadrat în unitățile puse la dispoziția NATO/UE, precum și cu cele aferente instruirii personalului destinat exploataării noilor sisteme de armament/echipamente achiziționate prin programele de înzestrare.

Creșterea calității vieții personalului

Principalele obiective vizează:

— îmbunătățirea cadrului legal privind salarizarea personalului armatei, în cadrul sistemului unic de salarizare a personalului bugetar, în funcție de realitățile socioeconomice naționale și având ca referință practicile din armatele altor state membre NATO;

— asigurarea condițiilor de locuit pentru personalul armatei care își desfășoară activitatea în altă localitate decât cea de domiciliu, prin îmbunătățirea cadrului legal și instituțional privind acordarea compensației lunare pentru chirie;

— modernizarea sistemului medical propriu armatei, atât prin creșterea calității actului medical, cât și prin realizarea unei componente esențiale pentru calitatea vieții personalului armatei și familiilor acestuia, precum și a pensionarilor militari;

— modificarea și completarea cadrului legal și procedural care reglementează problematica veteranilor, răniților, invalizilor și urmașilor celor decedați în acțiuni militare, astfel încât să se realizeze armonizarea necesară cu legislația națională conexă, respectiv cu practicile/tendențele din armatele altor state membre NATO;

— eficientizarea dialogului social, în scopul realizării unui mecanism de comunicare mai eficientă cu personalul armatei;

— realizarea și implementarea unui sistem integrat de management al problemelor sociale cu care se confruntă personalul armatei și familiile acestuia, cu accent pe problematica veteranilor, răniților/invalizilor și urmașilor celor decedați în acțiuni militare;

— dezvoltarea de parteneriate avantajoase cu entități guvernamentale și nonguvernamentale care pot contribui la realizarea unor proiecte sociale de interes pentru Ministerul Apărării Naționale, prin utilizarea de fonduri externe sau a altor resurse care nu grevează bugetul instituției militare.

Managementul resurselor financiare

Managementul resurselor financiare în cadrul Ministerului Apărării Naționale vizează asigurarea finanțării acțiunilor și măsurilor concrete cuprinse în programele majore potrivit prevederilor Legii nr. 203/2015 privind planificarea apărării.

Aceasta se realizează în strictă conformitate cu prevederile legislației naționale în domeniu, Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, legile anuale ale bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale de stat, precum și cu alte acte normative specifice, urmărindu-se adaptarea sistemului financiar militar la cerințele de funcționare a sistemului financiar public.

Totodată, în relația cu NATO, UE și alte organisme internaționale, managementul resurselor financiare are în vedere regulile financiare generale ale acestor organizații, precum și regulile financiare specifice agențiilor, programelor sau altor formate de cooperare care funcționează pe baza unor memorandumuri sau acorduri convenite în comun.

Managementul achizițiilor pentru apărare

Managementul achizițiilor pentru apărare are scopul de a asigura utilizarea eficientă a fondurilor publice alocate pentru achizițiile de produse, servicii și lucrări necesare armatei, într-un cadru concurențial, pe baza criteriilor economice de atribuire a unui contract de achiziție publică și a principiilor prevăzute de legislația în vigoare.

Obiectivul general al managementului achizițiilor pentru apărare îl constituie achiziționarea, în corelare cu resursele pentru apărare alocate, a sistemelor de armamente și echipamentelor militare care înglobează tehnologii moderne adecvate în scopul satisfacerii, în conformitate cu cerințele fiecărei etape, a nevoilor categoriilor de forțe ale armatei și asigurării interoperabilității cu forțele NATO și UE.

Realizarea acestui obiectiv presupune:

— perfecționarea Sistemului integrat de management al achizițiilor pentru apărare;

— armonizarea permanentă a politicilor de achiziții pentru apărare prin programele anuale pentru achiziții publice cu planificarea apărării și cu resursele puse la dispoziție prin bugetele alocate în acest sens;

— asigurarea unei proporții echilibrate între cheltuielile destinate înzestrării și cele destinate asigurării de bunuri și servicii și personalului astfel încât să se atingă un echilibru corect, conform modelelor din spațiul NATO;

— respectarea reglementărilor privind achizițiile publice în domeniul apărării și securității, în conformitate cu dispozițiile aplicabile la nivel național și european în vigoare;

— perfecționarea modului de aplicare a reglementărilor din domeniul achizițiilor pentru apărare;

— intensificarea colaborării, implicării și stimulării operatorilor economici din industria de apărare, în a realiza produse de tehnică militară necesare înzestrării, la nivelul cerințelor Armatei României și al standardelor NATO și UE, precum și dezvoltarea capacității acestora de a realiza mentenanța tehnicii, instruirea personalului și de formare a instructorilor;

— planificarea investițiilor în domeniul înzestrării în conformitate cu misiunile Armatei României în cadrul NATO și UE și cu nevoile de securitate internă;

— participarea la proiectele/programele NATO și UE pentru realizarea în comun de sisteme de arme și echipamente militare;

— participarea la proiectele din cadrul inițiativelor „Smart Defence” la nivel NATO, „Pooling and Sharing” în cadrul UE;

— coordonarea investițiilor realizate prin efort propriu cu cele acordate de către Guvernul SUA și cu cele din cadrul Programului NATO de investiții în securitate (NSIP);

— realizarea de achiziții prin agențiile specializate NATO;

— adoptarea de programe de înzestrare comune mai multor categorii de forțe și dezvoltarea capacităților dual-use;

— perfecționarea continuă a personalului cu responsabilități în domeniul achizițiilor;

— menținerea și dezvoltarea potențialului de cercetare, expertiză și consultanță tehnică și tehnologică în domeniul militar și dezvoltarea capacităților de testare și evaluare ale Ministerului Apărării Naționale;

— realizarea controlului specific pentru importurile și exporturile de produse speciale;

— standardizarea și optimizarea procesului de supraveghere a calității la furnizorii de echipamente și tehnică militară, precum și asigurarea compatibilității echipamentelor și armamentului din dotare cu cele din înzestrarea armatelor statelor membre NATO.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, în Ministerul Apărării Naționale este implementat *Sistemul integrat de achiziții pentru apărare*, un instrument modern de monitorizare a programelor de achiziții, similar celor din țările membre NATO, cu ajutorul cărui se identifică și se stabilesc atât nevoile și cerințele de noi arme, cât și prioritățile privind necesarul de resurse și se coordonează și controlează procesul de achiziții.

Managementul activității de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI)

Domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării contribuie la înzestrarea cu sisteme de armament performante, prin implicarea în realizarea programelor esențiale de înzestrare în cooperare cu parteneri strategici interni sau externi și prin transferul de tehnologii de vârf către industria națională de apărare.

Cercetarea-dezvoltarea și inovarea în domeniul apărării asigură suportul științific și tehnologic necesar îndeplinirii misiunilor încredințate Armatei României, prin dezvoltarea și valorificarea potențialului științific și tehnologic propriu, urmărind gestionarea eficientă a resurselor alocate și atragerea de resurse din mediul civil, intern și internațional. Cercetarea științifică și tehnologică se realizează de către instituțiile specializate ale MApN, instituțiile militare de învățământ superior și alte structuri nominalizate prin norme și instrucțiuni.

Obiectivele cercetării-dezvoltării și inovării în domeniul apărării urmăresc:

- creșterea performanței prin: realizarea obiectivelor și priorităților de dezvoltare a capabilităților operaționale pentru categoriile de forțe; menținerea și dezvoltarea competenței științifice și tehnologice naționale în domeniul apărării; refacerea și consolidarea legăturilor instituționale între entitățile de cercetare-industrializare-beneficiar;

- asigurarea resurselor proprii prin: creșterea alocațiilor pentru cercetarea științifică în cadrul programelor majore ale MApN; dezvoltarea infrastructurii CDI, inclusiv prin accesarea fondurilor structurale; dezvoltarea resursei umane implicate în activitatea de cercetare și îmbunătățirea atractivității pentru tinerii specialiști;

- implicarea industriei naționale de apărare în parteneriatele de tip public-privat pe dimensiunea de cercetare-dezvoltare-inovare pentru crearea de noi tehnologii cu dublă utilizare;

- implicarea în realizarea programelor și proiectelor multinaționale din domeniul cercetării-dezvoltării pentru apărare, prin participarea în consorții multinaționale pentru atragerea de fonduri pe baza contractelor atribuite în regim competițional de programele UE;

- asigurarea contribuției naționale la realizarea obiectivelor stabilite de NATO și de Agenția Europeană de Apărare (EDA) în domeniul capabilităților pe termen lung, al apărării împotriva terorismului, al detecției și avertizării timpurii a amenințărilor, prin implicarea în programele și inițiativele comune coordonate de NATO sau EDA;

- cooptarea sectorului privat în activitățile CDI prin atragerea comunității științifice din mediul civil privat și guvernamental la realizarea proiectelor CDI de interes pentru MApN, finanțate din bugetul propriu.

Managementul infrastructurii de apărare

În conformitate cu eforturile depuse pentru îndeplinirea obiectivelor din domeniul infrastructurii de apărare se urmărește păstrarea integrității și dezvoltarea patrimoniului imobiliar al armatei care să fie în măsură să contribuie la asigurarea facilităților necesare pentru îndeplinirea misiunilor specifice.

În acest sens au fost intensificate eforturile pentru adaptarea cadrului legislativ domeniului construcțiilor în concordanță cu respectarea cerințelor esențiale privind calitatea în construcții și cu asigurarea resurselor necesare îndeplinirii obiectivelor.

Cu o atenție sporită este tratată activitatea ce vizează reglementările referitoare la circulația terenurilor în scopul asigurării păstrării integralității patrimoniului imobiliar aflat în administrarea Ministerului Apărării Naționale.

Obiectivele privind infrastructura imobiliară pentru apărare

Se au în vedere următoarele:

- optimizarea politicilor de dezvoltare a infrastructurii imobiliare în concordanță cu nevoile reale ale utilizatorilor infrastructurii imobiliare prin stabilirea priorităților necesare;

- îmbunătățirea capacității de anticipare a nevoilor de facilități imobiliare printr-o mai bună colectare a informațiilor despre starea și nevoile de reabilitare a construcțiilor din cazărțile ministerului;

- crearea cadrului metodologic, organizațional și informațional pentru participarea la apelurile de proiecte cu finanțare din fonduri europene nerambursabile;

- modernizarea/reconfigurarea infrastructurii militare (instrucție și cartiruire) în funcție de potențialele scenarii ale unei agresiuni militare convenționale, inclusiv cu luarea în considerare a operaționalizării structurilor aliate de comandă și control constituite pe teritoriul național, respectiv a necesităților legate de asigurarea *host nation support* pentru eventuale forțe NATO dislocate în România în situația unei agresiuni militare.

Optimizarea politicii de dezvoltare referitoare la infrastructura imobiliară a Ministerului Apărării Naționale impune obligativitatea respectării unui minim de cerințe privind menținerea stabilității cadrului legislativ aplicabil în domeniul investițiilor imobiliare finanțate din fonduri publice, orice perturbare a acestuia la nivel național ducând la modificări în cascadă, cu efecte negative asupra respectării termenelor de realizare a obiectivelor imobiliare.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, prioritățile pe termen scurt și mediu vizează:

- corelarea infrastructurii militare cu misiunile și structura de forțe revizuită, dezvoltarea capabilităților militare, precum și cu cerințele privind poziționarea/disponerea echilibrată a forțelor pe teritoriul național;

- dezafectarea infrastructurii și relocarea, acolo unde este posibil, a forțelor în alte locații și utilizarea în comun a acelorași facilități, având ca scop reducerea numărului de imobile în folosință;

- adaptarea cadrului legislativ național în domeniul realizării obiectivelor de investiții imobiliare ale Ministerului Apărării Naționale la prevederile cadrului administrativ și juridic al NATO, astfel încât derularea proiectelor din cadrul programului NSIP să fie executate cu celeritate;

- reducerea cheltuielilor de funcționare a cazărnilor prin identificarea, testarea și aplicarea de soluții alternative;

- crearea cadrului legislativ necesar, astfel încât Ministerul Apărării Naționale să poată beneficia, prin programele operaționale regionale/sectoriale, de fonduri europene pentru reabilitarea unor imobile aflate în administrare.

Pe termen lung, activitatea se va concentra pe:

- realizarea obiectivelor de investiție imobiliară prin parteneriate public-public și public-privat.

O importanță deosebită se va acorda implementării proiectelor imobiliare în infrastructura ce derivă din Parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii, precum și a celor care asigură prepoziționarea echipamentelor militare ale aliaților pe teritoriul național.

CAPITOLUL 6

Resursele financiare

O politică de apărare pentru a fi coerentă și credibilă trebuie să fie acompaniată de resursele financiare necesare. Prin Legea bugetului de stat pe anul 2017 nr. 6/2017, cu modificările și completările ulterioare, se prevede alocarea a 2% din Produsul Intern Brut (PIB) pentru bugetul MApN.

Alocarea eficientă a resurselor financiare reprezintă cheia dezvoltării viitoarelor capabilități necesare transformării Armatei României într-o structură modernă.

Planificarea și programarea resurselor financiare pentru apărare vizează îndeplinirea obiectivelor politicii de apărare stabilite prin prezentul document și se realizează practic prin intermediul programelor majore ale Ministerului Apărării Naționale.

Această alocare bugetară corespunde pe deplin cu decizia NATO privind resursele pentru apărare adoptată în 2014 la Summitul din Țara Galilor — „The Wales Summit Pledge on Defence Investment”¹⁸ și dovedește că România implementează corespunzător această decizie.

Bugetul pentru anul 2017 (16,322 mld. lei, reprezentând 2,00% din PIB credite bugetare) asigură un teren solid pentru accelerarea modernizării Armatei României. Astfel, cheltuielile destinate achiziției de echipamente majore reprezintă 46,61% din bugetul total (7,608 mld. lei), procent cu mult peste valoarea de 20% din bugetul apărării recomandată prin The Wales Summit Defence Pledge.

Totodată, alocarea bugetară dovedește coerența, validitatea și, mai ales, realizarea practică a acordului politic național semnat pe data de 13 ianuarie 2015 de către partidele parlamentare privind alocarea în anul 2017 a unui prag minimal de 2% din produsul intern brut pentru bugetul apărării și menținerea acestui nivel pentru următorii 10 ani.

Acordul este esențial prin prisma asigurării predictibilității politicii de înzestrare a Armatei României cu tehnică modernă de luptă, precum și pentru dezvoltarea unor proiecte de cooperare între industria națională de apărare și companii de profil din alte state.

Alocarea resurselor pentru transformarea, modernizarea și înzestrarea capacităților/structurilor Armatei României se va realiza în ordinea de prioritate prevăzută în Programul privind transformarea, dezvoltarea și înzestrarea Armatei României până în anul 2026 și în perspectivă, inclusiv în ceea ce privește constituirea/completarea stocurilor.

Pentru modernizarea înzestrării, prin achiziții noi, modernizări și/sau reparații capitale alocarea resurselor financiare se va face ținând cont de următoarele grupe de echipamente militare:

— mașini de luptă pe roți și șenile — transportoare blindate pentru trupe, tancuri, mașini de luptă ale infanteriei și derivate ale acestora;

— sisteme de artilerie terestră — aruncătoare proiectile reactive, obuziere calibru 155 mm și 105 mm autopropulsate și muniția aferentă;

— sisteme C4ISR — sisteme integrate de comunicații și informatică, puncte de comandă tip divizie și brigadă,

echipamente specifice pentru echipe de control aerian tactic, sistem comunicații prin satelit, echipamente pentru securizarea rețelelor, stocuri strategice de echipamente IT, programe informatice etc;

— armament și echipamente individuale și de grup — sisteme de detecție și echipamente de protecție individuală și colectivă CBRN, armament individual tip NATO și echipamente specifice, inclusiv pentru forțele speciale, sisteme de rachete antitanc portabile, sistem de luptă individual avansat (SLIA);

— echipamente de geniu și de contracarare a dispozitivelor explozive;

— autoturisme de teren blindate și neblindate;

— platforme de transport multifuncționale;

— aeronave de luptă și transport, inclusiv echipamentele de comunicații și localizare specifice;

— sisteme de apărare antiaeriană cu baza la sol — sistem de rachete sol-aer cu bătaie scurtă, medie și mare, sisteme de ținte aeriene pentru trageri sol-aer și navă-aer, module dislocabile radio-releu;

— nave de luptă — fregate tip T22R, turbine, torpile antisubmarin, capabilități pentru misiuni antipiraterie, corveta multifuncțională, nave purtătoare de rachete, vânător de mine, nave fluviale, puitor și dragor de mine, ambarcațiuni asalt și alte platforme navale;

— nave de sprijin — navă sprijin pentru operații cu forțe speciale, remorcher maritim de port și radă, remorcher fluvial și navă de sprijin logistic;

— sisteme fixe și mobile de cercetare, supraveghere și contramăsuri electronice — aparatură optică și optoelectronică, echipamente ISTAR, radare, sistem de război electronic terestru mobil pentru Forțele Aeriene, sistem SCOMAR, echipamente de cercetare și prelucrare date CBRN, echipamente de supraveghere a situației maritime, sistem hidro-meteo etc.;

— alte bunuri materiale în sprijinul funcționării structurilor, inclusiv sisteme integrate de securizare a obiectivelor militare, echipamente achiziționate prin programe specifice cu SUA, facilitate medicală ROL 2 ușor manevrabilă și containere de securitate.

**Resursele financiare necesare a fi alocate în perioada 2017—2026,
în baza acordului politic național privind creșterea finanțării pentru apărare**

— mii lei —

Cod indicator	Denumire indicator	2017	2018	2019	2020	2021
1	TOTAL MApN:	16.322.232	17.560.000	18.920.000	20.321.290	21.294.000
2	Valoare estimată PIB	815.200.000	878.000.000	946.000.000	1.014.000.000	1.064.700.000
3	PROCENT DIN PIB	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Cod indicator	Denumire indicator	2022	2023	2024	2025	2026
1	TOTAL MApN:	22.145.760	23.031.590	23.952.854	24.910.968	25.907.407
2	Valoare estimată PIB	1.107.288.000	1.151.579.520	1.197.642.701	1.245.548.409	1.295.370.345
3	PROCENT DIN PIB	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

¹⁸ Angajamentul statelor membre de a atinge obiectivul de 2% din produsul intern brut alocat cheltuielilor pentru apărare în decursul a 10 ani (până în 2024), cu diferențele specifice fiecărui grup de aliați (cei care au deja acest nivel de finanțare îl vor menține, iar ceilalți îl vor crește gradual, în funcție de creșterea economică națională). În plus, documentul prevede angajamentul de alocare a 20% din bugetul apărării pentru achiziția de echipamente majore și activități de cercetare-dezvoltare, precum și pentru îmbunătățirea rezultatelor individuale privind nivelul de dislocabilitate și sustenabilitate a propriilor forțe.

Considerații finale

În actualul context geopolitic, securitatea și, în mod implicit, apărarea excedează competențelor și posibilităților unui singur stat. În cazul României, apartenența la sistemul de valori euroatlantic, respectiv calitatea de membru al NATO și UE și parteneriatul strategic cu SUA, asigură garanțiile necesare de securitate — cele mai puternice din întreaga sa istorie — bazate pe principiile solidarității și indivizibilității aliate, respectiv pe robustețea relației transatlantice.

Carta albă a apărării prezintă perspectiva Ministerului Apărării Naționale cu privire la consolidarea capacității operaționale a Armatei României și dezvoltarea capacităților necesare îndeplinirii misiunilor încredințate.

O linie majoră a implementării direcțiilor de acțiune ale politicii de apărare, în baza Acordului politic național privind creșterea finanțării pentru apărare, se referă la alocarea de către Guvern în anul 2017 a 2% din produsul intern brut pentru apărare, în conformitate cu deciziile aliate adoptate la Summitul NATO din 2014 din Țara Galilor și potențate de deciziile privind partajarea echitabilă a sarcinilor adoptate la reuniunea șefilor de stat și de guvern de la Bruxelles, mai 2017.

Pentru determinarea nivelului de îndeplinire a obiectivelor politicii de apărare, precum și pentru evaluarea validității și actualității prevederilor Cartei Albe, la doi ani de la aprobarea acesteia, se desfășoară analiza strategică a apărării, iar în baza concluziilor, dacă situația o impune, se inițiază procesul de revizuire a Cartei albe.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ

ORDIN

privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitatea administrativ-teritorială Dumești din județul Iași și în unitatea administrativ-teritorială Sulița din județul Botoșani

Având în vedere prevederile art. 11 alin. (1) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 15 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.288/2012, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (13) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară emite prezentul ordin.

Art. 1. — (1) Se aprobă începerea lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitatea administrativ-teritorială Dumești din județul Iași și în unitatea administrativ-teritorială Sulița din județul Botoșani, lucrări ce se desfășoară în cadrul Programului național de cadastru și carte funciară — etapa I.

(2) Lucrările de înregistrare sistematică cuprind întreg teritoriul unității administrativ-teritoriale Dumești din județul Iași și al unității administrativ-teritoriale Sulița din județul Botoșani.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară,
Radu Codruț Ștefănescu

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

ORDIN**privind pragurile valorice Intrastat pentru colectarea
informațiilor statistice de comerț intra-UE cu bunuri
în anul 2018**

Potrivit prevederilor Legii nr. 422/2006 privind organizarea și funcționarea sistemului statistic de comerț internațional cu bunuri,

în temeiul prevederilor Legii organizării și funcționării statisticii oficiale în România nr. 226/2009, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. 957/2005 privind organizarea și funcționarea Institutului Național de Statistică, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Nota de fundamentare nr. 54.169/2017 a Direcției statisticii comerțului exterior din cadrul Institutului Național de Statistică și Procedura operațională „Avizarea actelor cu caracter juridic” — P.O. — 1.0.0.4.02, Ed. II, Rev. 0, aprobată prin Ordinul președintelui Institutului Național de Statistică nr. 1.399/2017*),

președintele Institutului Național de Statistică emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă următoarele praguri valorice Intrastat pentru anul 2018: 900.000 lei pentru expedieri intra-UE de bunuri și, respectiv, 900.000 lei pentru introduceri intra-UE de bunuri.

Art. 2. — Operatorii economici care în cursul anului 2017 au efectuat schimburi de bunuri cu statele membre ale Uniunii Europene, a căror valoare anuală, separat pentru cele două fluxuri, expedieri și, respectiv, introduceri de bunuri, depășește valoarea pragurilor Intrastat stabilite, trebuie să completeze și să transmită la Institutul Național de Statistică declarații statistice Intrastat începând cu luna ianuarie 2018.

Art. 3. — În cursul anului 2018 pot deveni furnizori de date Intrastat și alți operatori economici, care realizează schimburi intra-UE de bunuri, a căror valoare cumulată de la începutul anului depășește pragurile Intrastat pentru anul 2018. Acești operatori economici trebuie să completeze și să transmită declarații statistice Intrastat începând din luna în care valoarea cumulată de la începutul anului 2018 a expedierilor și/sau a introducerilor intra-UE de bunuri depășește pragurile Intrastat stabilite, separat pentru cele două fluxuri, expedieri și, respectiv, introduceri de bunuri.

Art. 4. — Prezentul ordin va fi pus în aplicare de către direcția de specialitate din cadrul Institutului Național de Statistică.

Art. 5. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Institutului Național de Statistică nr. 1.302/2016 privind pragurile valorice Intrastat pentru colectarea informațiilor statistice de comerț intracomunitar cu bunuri în anul 2017, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.005 din 14 decembrie 2016.

Art. 6. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Institutului Național de Statistică,
Tudorel Andrei

București, 16 noiembrie 2017.
Nr. 1.887.

*) Ordinul președintelui Institutului Național de Statistică nr. 1.399/2017 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 67

din 2 octombrie 2017

Dosar nr. 1.166/1/2017

Iulia Cristina Tarcea	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Cristina Petronela Văleanu	— judecător la Secția I civilă
Nina Ecaterina Grigoraș	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Rodica Susanu	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Marian Budă	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Florica Voicu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Claudia Marcela Canacheu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Decebal Constantin Vlad	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Marin	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept investit cu soluționarea Dosarului nr. 1.166/1/2017 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Covasna — Secția civilă, în Dosarul nr. 3.663/305/2013*, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520

alin. (10) din Codul de procedură civilă, fiind depus de către intimatul-pârât Ministerul Finanțelor Publice, punct de vedere formulat în scris privind chestiunea de drept supusă judecătii. La dosar au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești pronunțate în materie, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

Doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constată că nu există chestiuni prealabile sau excepții, iar completul rămâne în pronunțare asupra admisibilității sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Tribunalul Covasna — Secția civilă a dispus, prin încheierea din data de 30 martie 2017, în Dosarul nr. 3.663/305/2013*, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „1. Dacă în aplicarea art. 2 raportat la art. 1 alin. (2) lit. e) pct. (i) și alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, se poate reține existența unui tratament discriminatoriu în cazul în care tratamentul mai favorabil al unor angajați este rezultatul punerii în executare a unor hotărâri judecătorești prin care s-au acordat anumite drepturi salariale, în raport cu alți angajați cărora le-au fost acordate aceleași drepturi salariale prin hotărâri judecătorești identice;

2. Dacă în aplicarea art. 2 alin. (3) teza finală din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, instanța investită cu soluționarea unei acțiuni în răspundere civilă delictuală întemeiată pe discriminare este ținută să analizeze exclusiv dacă hotărârile judecătorești irevocabile comparate sunt identice și să stabilească dacă pentru unii dintre angajați au fost executate, iar pentru alții s-a refuzat executarea ori este obligată sau are posibilitatea ca, pentru a stabili dacă tratamentul diferențiat este justificat obiectiv de un scop legitim și dacă metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare, să analizeze legalitatea punerii în executare a hotărârilor judecătorești irevocabile pentru alți angajați decât reclamanții, prin raportare la elementele concrete ale titlurilor executorii (cum ar fi caracterul lichid, determinat sau determinabil al creanțelor stabilite de instanțe sau alte coordonate ce definesc posibilitatea efectivă de executare a unei hotărâri judecătorești irevocabile);

3. Care sunt reperatele și criteriile pe care instanța le poate avea în vedere — în cadrul procesual fixat conform celor de mai sus — pentru a stabili dacă tratamentul diferențiat intră în sfera de reglementare a noțiunilor de „justificare obiectivă” și „scop legitim” și, respectiv, pentru a califica metodele folosite drept „adecvate și necesare”, în sensul vizat de art. 2 alin. (3) teza finală din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.”

II. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept menționată

2. Prin acțiunea formulată la data de 13 august 2013 și înregistrată pe rolul Judecătoriei Sfântu Gheorghe cu nr. 3.663/305/2013 reclamantii au chemat în judecată pe pârâții Ministerul Finanțelor Publice, Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Covasna și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, solicitând instanței ca prin hotărârea ce o va pronunța să dispună următoarele:

— să se constate că, în sensul prevederilor art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (*Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată*), reclamantii sunt supuși unui tratament discriminatoriu ca urmare a refuzului pârâților de a achita sumele aferente suplimentului postului și suplimentului corespunzător treptei de salarizare;

— să fie obligați pârâții să plătească reclamantilor, cu titlu de despăgubiri, sumele reprezentând echivalentul celor descrise, calculate prin aplicarea procentului de câte 25% la salariul de bază pentru fiecare din cele două suplimente neacordate, actualizate cu indicele de inflație începând cu data de 1 ianuarie 2004 și până la achitarea integrală a despăgubirilor;

— obligarea Ministerului Finanțelor Publice să aloce și să cuprindă în buget fondurile necesare achitării către reclamantii a despăgubirilor pretinse;

— completarea carnetelor de muncă ale reclamantilor prin menționarea beneficiului suplimentului postului și al suplimentului corespunzător treptei de salarizare în cuantum de câte 25% din salariul de bază.

3. În motivare s-a arătat, în esență, că reclamantii, funcționari publici în cadrul Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice Covasna, au fost tratați în mod discriminatoriu de către angajator prin raportare la alți funcționari publici, colegi ai acestora aflați în situații identice sau comparabile, pe considerentul că celor din urmă le-au fost achitate anumite drepturi salariale, iar reclamantilor nu le-au fost acordate aceste drepturi, deși prestează aceeași muncă și cu toate că atât reclamantii, cât și cei din urmă beneficiază de hotărâri judecătorești identice prin care le-au fost acordate aceste drepturi.

4. Prin Sentința civilă nr. 443 din 14 februarie 2014, Judecătoria Sfântu Gheorghe a admis în parte acțiunea formulată de reclamantii, sentința fiind anulată în apel prin Decizia nr. 25/A din 28 ianuarie 2015 a Tribunalului Covasna, iar cauza a fost trimisă spre rejudecare, reținându-se în decizia de trimitere că litisconsorțiul procesual activ dedus judecătii cuprinde trei tipuri de reclamanți, situația fiecărui grup procesual trebuind a se bucura de o analiză particulară, respectiv: există reclamanți care dețin hotărâri judecătorești de recunoaștere și acordare a celor două suplimente fără cuantificarea procentului sau fără arătarea modului de determinare a cuantumului sporurilor (hotărâri de obligare la plata sporurilor în sine, marea majoritate a hotărârilor depuse la dosar), există reclamanți cărora numai le-a fost constatat dreptul la un salariu compus din suplimentul postului și suplimentul treptei de salarizare, fără cuantificarea sporurilor, cât și reclamanți care nu dețin niciun fel de hotărâre judecătorească de recunoaștere, acordare sau constatare a sporurilor necuantificate pentru că acțiunile le-au fost respinse sau pentru că nu s-au adresat vreodată instanței, fiecare dintre aceste categorii de reclamanți invocând hotărâri judecătorești diverse, dintre care cele mai multe nu au fost prezentate primei instanțe, ci se găsesc în dosarul format în apel.

5. În al doilea ciclu procesual, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată prin Sentința civilă nr. 1.146 din 7 iunie 2016 a Judecătoriei Sfântu Gheorghe, reținându-se aplicabilitatea principiilor enunțate în cadrul Deciziei nr. 2/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, fără a se face vreo distincție între cele trei categorii de reclamanți.

6. Împotriva acestei din urmă sentințe au declarat apel reclamantii, cauza urmând a fi soluționată în ultimă instanță în apel de către Tribunalul Covasna în complet de divergență.

7. Rezumând, instanța de trimitere a arătat că premisa de fapt a cauzei este aceea că atât reclamantii, cât și colegii acestora beneficiază de sentințe irevocabile al căror dispozitiv este identic prin care le-au fost acordate suplimentul postului și suplimentul treptei de salarizare fără cuantificarea sumelor, iar pentru o parte dintre funcționari angajatorul a plătit sumele din sentințe, în vreme ce pentru reclamantii s-a invocat lipsa caracterului lichid al creanței, fiind refuzată executarea.

III. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

8. Prin încheierea de sesizare din data de 30 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.663/305/2013*, Tribunalul Covasna — Secția civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, motivat de următoarele aspecte:

9. De lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 2 raportat la art. 1 alin. (2) lit. e) pct. (i) și alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, depinde soluționarea pe fond a pricinii, întrucât obiectul cererii de chemare în judecată vizează repararea prejudiciului cauzat prin discriminare, premisa acțiunii fiind aceea că angajatorul a aplicat un tratament diferit angajaților săi care beneficiază de hotărâri judecătorești identice, executând aceste sentințe pentru o parte dintre angajați, în vreme ce pentru reclamantii a refuzat să le execute.

10. Prin urmare, problema de drept ce se impune a fi lămurită este aceea dacă, în aplicarea art. 2 raportat la art. 1 alin. (2) lit. e) pct. (i) și alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, se poate reține existența unui tratament discriminatoriu în cazul în care tratamentul mai favorabil al unor angajați este rezultatul punerii în executare a unor hotărâri judecătorești prin care s-au acordat anumite drepturi salariale, în raport cu alți angajați cărora le-au fost acordate aceleași drepturi salariale prin hotărâri judecătorești identice.

11. Într-o altă formulare s-a arătat că se impune a se stabili dacă punerea în executare a hotărârilor judecătorești prin care s-au acordat unor angajați anumite drepturi salariale reprezintă un tratament discriminatoriu al celorlalți angajați care beneficiază de hotărâri judecătorești identice, dar pentru care s-a refuzat punerea în executare a acestora.

12. Totodată, de lămurirea modului de interpretare a art. 2 alin. (3) teza finală din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, depinde soluționarea pe fond a pricinii întrucât în speța dedusă judecătii angajatorul a invocat un scop legitim pentru refuzul de a executa hotărârile judecătorești de care se prevalează reclamantii, și anume faptul că respectivele hotărâri nu sunt apte a fi puse în executare deoarece nu dau naștere unor creanțe lichide, lipsind din titluri orice criteriu de determinare a sumelor.

13. În acest context, având în vedere că discriminarea invocată de reclamantii are ca premisă punerea în executare a unor hotărâri judecătorești irevocabile care, la rândul lor, nu cuprind creanțe lichide (ca premisa sunt identice cu cele refuzate a fi executate), se impune a se stabili dacă, în interpretarea și aplicarea art. 2 alin. (3) teza finală din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, instanța investită cu soluționarea unei acțiuni în răspundere civilă delictuală întemeiată pe discriminare este ținută să analizeze exclusiv dacă hotărârile judecătorești irevocabile comparate sunt identice și să stabilească dacă pentru unii dintre angajați au fost executate, iar pentru alții s-a refuzat executarea ori este obligată sau are posibilitatea să analizeze legalitatea executării anterioare a hotărârilor judecătorești pentru alți angajați decât reclamantii, prin raportare la elementele concrete ale titlurilor executorii (cum ar fi caracterul lichid, determinat sau determinabil al creanțelor stabilite de instanțe sau alte coordonate ce definesc posibilitatea efectivă de executare a unei hotărâri judecătorești irevocabile).

14. Într-o altă formulare se pune problema a se lămurii dacă norma de mai sus permite instanței investite cu acțiunea în răspundere civilă delictuală pentru repararea prejudiciului cauzat prin discriminare ca, pentru a stabili dacă tratamentul diferențiat este justificat obiectiv de un scop legitim și dacă metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare, să analizeze caracterul legal sau nelegal al punerii în executare de către angajator a unor titluri executorii constând în hotărâri judecătorești irevocabile.

15. Raportat la cele menționate se impune a se stabili care sunt reperele și criteriile pe care instanța le poate avea în vedere — în cadrul procesual fixat conform celor de mai sus — pentru a stabili dacă tratamentul diferențiat intră în sfera de reglementare a noțiunilor de „justificare obiectivă” și „scop legitim” și, respectiv, pentru a califica metodele folosite drept „adecvate și necesare”, în sensul vizat de art. 2 alin. (3) teza finală din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată.

16. Instanța de trimitere a apreciat că problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

17. În acest sens, reținându-se că analiza problemei de drept în cadrul procedurii reglementate de art. 519 din Codul de procedură civilă are întotdeauna ca punct de plecare datele concrete ale speței a cărei soluționare pe fond depinde de această dezlegare, s-a apreciat relevant faptul că pronunțarea Deciziei nr. 2/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materia discriminării a avut în vedere o altă situație de fapt, în condițiile în care în cauza respectivă tratamentul diferențiat avea ca premisă faptul că o parte dintre angajații beneficiau de hotărâri judecătorești irevocabile prin care le erau acordate anumite drepturi salariale, în vreme ce reclamantii nu beneficiau de hotărâri judecătorești de acordare a respectivelor drepturi, or, în cauza de față, premisa este aceea că toți angajații beneficiază de hotărâri judecătorești prin care le sunt acordate aceleași drepturi, în exact aceeași modalitate.

18. S-a mai arătat că problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

19. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, a fost formulat în scris punct de vedere de către intimatul-pârât Ministerul Finanțelor Publice, prin care s-a apreciat, în consonanță cu argumentele prezentate în cuprinsul raportului, că demersul instanței de trimitere este inadmisibil în contextul pronunțării Deciziei nr. 2/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și a Deciziei nr. 1/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

V. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

20. În urma solicitării adresate de către Înalta Curte de Casație și Justiție, majoritatea instanțelor naționale au comunicat că nu au identificat practică judiciară în această materie (la nivelul Curții de Apel Bacău, Curții de Apel Cluj, Curții de Apel Galați, Curții de Apel Ploiești, Curții de Apel Suceava, Curții de Apel Târgu Mureș, Curții de Apel Timișoara și Curții de Apel Alba Iulia).

21. La nivelul Curții de Apel București, Curții de Apel Oradea, Curții de Apel Pitești și al Curții de Apel Craiova nu a fost identificată jurisprudență relevantă, fiind exprimate doar puncte de vedere teoretice ale judecătorilor.

22. Curtea de Apel Iași a identificat o singură cauză în care a fost invocată și dezbătută această chestiune, respectiv Sentința nr. 2.406 din 4 noiembrie 2015, pronunțată de Tribunalul Iași — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.331/99/2015, prin care s-a respins acțiunea reclamantilor, soluție menținută

prin respingerea apelului prin Decizia nr. 297 din 15 martie 2016 a Curții de Apel Iași — Secția litigiilor de muncă și asigurări sociale.

23. Curtea de Apel Constanța a arătat că, în afară de Dosarul nr. 2.886/113/2013, soluționat prin Decizia nr. 177/CM din 11 martie 2015, în care Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, care a pronunțat Decizia nr. 2/2015, nu au fost identificate alte cauze în care să se fi pus chestiunea de drept indicată. De asemenea a fost indicată și Decizia nr. 1/2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin care s-a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Brașov în Dosarul nr. 8.276/197/2014.

24. Curtea de Apel Brașov a identificat Decizia nr. 389/R din 10 mai 2016, definitivă, pronunțată de Secția contencios administrativ și fiscal a acestei instanțe în Dosarul nr. 1.775/62/2015, prin care s-a reținut că nu există discriminare.

25. Tribunalul Brașov a comunicat că a identificat practică judiciară neunitară la nivelul acestei instanțe, sens în care a depus următoarele hotărâri:

— Decizia nr. 372/R din 22 martie 2012, pronunțată de Tribunalul Brașov — Secția I civilă în Dosarul nr. 14.271/197/2011, prin care s-a admis acțiunea, însă reclamantii aveau hotărâri prin care li s-a respins irevocabil solicitarea de acordare a suplimentului postului și a suplimentului corespunzător treptei de salarizare în cuantum de 25%, reținându-se ideea de „situație similară”, astfel că speța este diferită;

— Decizia nr. 1.232/R din 15 octombrie 2012, pronunțată de Tribunalul Brașov — Secția I civilă în Dosarul nr. 3.650/197/2011, prin care s-a respins acțiunea în mod irevocabil.

26. Tribunalul Covasna a transmis o serie de hotărâri judecătorești cu privire la discriminare, după cum urmează:

— Decizia nr. 91/R din 5 martie 2013, pronunțată de Tribunalul Covasna — Secția civilă în Dosarul nr. 3.329/305/2011, și Decizia nr. 254/A din 27 iunie 2014, pronunțată de Tribunalul Covasna — Secția civilă în Dosarul nr. 3.010/305/2013, prin care reclamantilor li s-a recunoscut dreptul salarial;

— Decizia nr. 190/A din 3 iunie 2014, pronunțată de Tribunalul Covasna — Secția civilă în Dosarul nr. 607/119/2014, pronunțată în contestație în anulare, soluția fiind de respingere;

— Decizia nr. 47/A din 4 martie 2014, pronunțată de Tribunalul Covasna — Secția civilă în Dosarul nr. 1.450/305/2013, și Decizia nr. 488/R din 15 octombrie 2013, pronunțată de Tribunalul Covasna — Secția civilă în Dosarul nr. 171/248/2013, care vizează situația din cauza în care s-a formulat prezenta sesizare, soluțiile fiind de admitere a acțiunii în temeiul discriminării;

— Sentința civilă nr. 1.028 din 17 noiembrie 2016, pronunțată de Tribunalul Covasna — Secția civilă în Dosarul nr. 4.564/305/2015, care se referă la reclamantii care nu dețin un titlu pentru drepturile salariale;

— Decizia nr. 249/R din 9 martie 2017, pronunțată de Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal, prin care s-a respins în mod definitiv acțiunea reclamantilor, speța fiind similară cu cea în care s-a formulat prezenta sesizare.

27. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 1.176/C/1977/III-5/2017 din 30 mai 2017, a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VI. Jurisprudența Curții Constituționale

28. Prin deciziile nr. 818 din 3 iulie 2008, nr. 819 din 3 iulie 2008, nr. 820 din 3 iulie 2008 și nr. 821 din 3 iulie 2008, toate publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 16 iulie 2008, Curtea Constituțională a statuat că prevederile

art. 1, art. 2 alin. (3) și art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, sunt neconstituționale în măsura în care din acestea se desprinde înțelesul că instanțele judecătorești au competența să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

29. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 1.325 din 4 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 23 decembrie 2008, s-a constatat că dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care din acestea se desprinde înțelesul că instanțele judecătorești au competența să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

VII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

30. Analizând jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedurile de unificare a practicii judiciare, au fost identificate următoarele hotărâri relevante:

— Decizia nr. 2/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în Dosarul nr. 13/1/2014/HP/C, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 26 martie 2015, prin care s-a admis în parte sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 2.886/113/2013 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și s-a stabilit că, în aplicarea art. 2 raportat la art. 1 alin. (2) lit. e) pct. (i) și alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, punerea în executare a hotărârilor judecătorești prin care s-au acordat unor angajați anumite drepturi salariale nu reprezintă un tratament discriminatoriu al celorlalți angajați;

— Decizia nr. 1/2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în Dosarul nr. 3.899/1/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 25 martie 2016, prin care s-a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Brașov în Dosarul nr. 8.276/197/2014, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dacă diferența de tratament din partea unui angajator, manifestată cu ocazia punerii în executare a unor hotărâri judecătorești, ce constituie titluri executorii de care beneficiază mai mulți angajați, în sensul că pentru unii angajați, beneficiarii ai titlurilor executorii menționate, acestea au fost puse în executare voluntar, iar pentru alții, aflați în aceeași situație, s-a refuzat executarea, deși toate hotărârile judecătorești ce constituie titluri executorii vizează aceleași drepturi salariale, respectiv sporuri acordate pe baza aceluiași temeiuri de drept, în toate cazurile necuantificate, această diferență de tratament poate fi interpretată ca fiind o discriminare în sensul art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.”

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

31. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

32. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori, punctele de vedere formulate de părți și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

33. Procedura sesizării pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, privită ca mecanism procedural nou și ca parte a reformării sistemului procesual civil, are drept scop uniformizarea jurisprudenței și asigurarea predictibilității

acesteia, așa încât, spre deosebire de recursul în interesul legii care are menirea de a înlătura o practică neunitară intervenită deja în rândul instanțelor judecătorești, ea are semnificația unui remediu *a priori* care urmărește să preîntâmpine practica judiciară neunitară.

34. În vederea atingerii scopului menționat, legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii hotărâri prealabile, conturând cadrul legal al acestei instituții.

35. Conform art. 519 din Codul de procedură civilă, „*Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată*”.

36. Conform art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă, „*Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților*”.

37. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite cumulativ. Odată declanșat mecanismul de unificare jurisprudențială urmează a fi avute în vedere și condițiile formale pe care trebuie să le îndeplinească încheierea de sesizare.

38. Condițiile de admisibilitate pot fi identificate după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate;
- chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

39. În speță, sesizarea formulată de Tribunalul Covasna nu întrunește cumulativ condițiile de admisibilitate, nefiind îndeplinite condițiile existenței și noutății unei chestiuni de drept reale, de care să depindă soluționarea pe fond a cauzei. De altfel, asupra unei sesizări asemănătoare, prin care s-a urmărit pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la o chestiune implicând un anumit comportament manifestat de un angajator în raporturile cu angajații săi, comportament decurgând din neexecutarea unor hotărâri judecătorești irevocabile prin care s-au stabilit în favoarea angajaților drepturi salariale, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a mai pronunțat, în sensul că, prin Decizia nr. 1/2016 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 25 martie 2016, a respins ca inadmisibilă sesizarea formulată de Tribunalul Brașov în Dosarul nr. 8.276/197/2014 prin care se urmărea dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dacă diferența de tratament din partea unui angajator, manifestată cu ocazia punerii în executare a unor hotărâri judecătorești, ce constituie titluri executorii de care beneficiază mai mulți angajați, în sensul că pentru unii angajați,

beneficiari ai titlurilor executorii menționate, acestea au fost puse în executare voluntar, iar pentru alții, aflați în aceeași situație, s-a refuzat executarea, deși toate hotărârile judecătorești ce constituie titluri executorii vizează aceleași drepturi salariale, respectiv sporuri acordate pe baza aceluiași temeiuri de drept, în toate cazurile necuantificate, această diferență de tratament poate fi interpretată ca fiind o discriminare în sensul art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată”.

40. În motivarea deciziei amintite, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a subliniat că întrebarea adresată Înaltei Curți de Casație și Justiție nu vizează lămurirea unei chestiuni de drept punctuale, concrete, ci pretinde o interpretare abstractă, cu un ridicat grad de generalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată.

41. Într-un atare context se reține că doar primele trei condiții de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă sunt îndeplinite, întrucât litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, tribunalul investit cu soluționarea apelului urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, este definitivă, iar cauza care face obiectul judecării se află în competența legală a unui complet de judecată al tribunalului investit să o soluționeze.

42. Cu referire la condiția de admisibilitate privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată se reține că art. 519 din Codul de procedură civilă nu definește noțiunea de „chestiune de drept”.

43. În încercarea de a clarifica conținutul acestei noțiuni, în doctrină s-a arătat că pentru a fi vorba de o problemă de drept reală trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă (lacunară) sau neclară. Prin urmare, sintagma „problemă de drept” trebuie raportată la prevederile cuprinse în art. 5 alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „Niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă”.

44. Chestiunea de drept supusă dezbaterei trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.

45. În același timp, chestiunea de drept trebuie să fie reală, iar nu aparentă, să privească interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete sau, după caz, incerte ori incidența și, deci, aplicarea unor principii generale ale dreptului, al căror conținut sau a căror sferă de acțiune sunt discutabile.

46. Chestiunea de drept trebuie să fie aptă să suscite interpretări diferite, care, fie doar prefigurate sau deja afirmate pe plan doctrinar, trebuie arătate în sesizare. Această cerință rezultă din dispozițiile art. 520 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă, conform cărora încheierea de sesizare trebuie să cuprindă și punctul de vedere al completului de judecată, care astfel este ținut în primul rând să stabilească dacă există o problemă de interpretare ce implică riscul unor dezlegări diferite ulterioare în practică.

47. Pe de altă parte, cum de chestiunea de drept respectivă depinde soluționarea pe fond a cauzei înseamnă că ea trebuie să fie una importantă și să se regăsească în soluția ce va fi cuprinsă în dispozitivul hotărârii ce urmează să fie dată, indiferent după cum cererea este admisă sau respinsă. În acest sens, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat deja că admisibilitatea procedurii hotărârii prealabile este condiționată de împrejurarea ca interpretarea pe care o va da instanța supremă să producă consecințe juridice de natură să determine soluționarea pe fond a cauzei, iar chestiunea de drept să

conducă la dezlegarea în fond a cauzei, sub aspectul statuării în privința raportului juridic dedus judecării.

48. În cazul prezentei sesizări, după ce se indică, în principal, faptul că de modul de interpretare și aplicare al dispozițiilor art. 2 raportat la art. 1 alin. (2) lit. e) pct. (i) și alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, depinde soluționarea pe fond a pricinii — întrucât obiectul cererii de chemare în judecată vizează repararea prejudiciului cauzat prin discriminare, premisa acțiunii fiind aceea că angajatorul a aplicat un tratament diferit angajaților săi care beneficiază de hotărâri judecătorești identice, executând aceste sentințe pentru o parte dintre angajații săi, în vreme ce pentru reclamanți a refuzat să le execute —, se prezintă în concret motivul, rațiunea pentru care autorul sesizării a apelat la mecanismul de unificare jurisprudențială, și anume, de a se stabili pe această cale dacă punerea în executare a hotărârilor judecătorești prin care s-au acordat unor angajați anumite drepturi salariale reprezintă un tratament discriminatoriu al celorlalți angajați care beneficiază de hotărâri judecătorești identice, dar pentru care s-a refuzat punerea în executare a acestora.

49. În niciun moment prin încheierea de sesizare nu se indică raportul de cauzalitate între tratamentul diferențiat decurgând din conduita angajatorului și criteriul de discriminare care s-ar putea desprinde din conținutul art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, și nici nu se pretinde de către instanța de trimitere că ar urmări să obțină lămurirea unui text de lege lacunar, incomplet sau discutabil care reglementează existența discriminării.

50. În doctrină s-a arătat însă că, în înțelesul legii, chestiunea de drept a cărei lămurire se cere trebuie să fie specifică, urmărind interpretarea punctuală a unui text de lege, fără a-i epuiza înțelesurile sau aplicațiile; întrebarea instanței trebuie să fie una calificată, iar nu generică și pur ipotetică.

51. Așadar, ceea ce ar fi trebuit să constituie raționamentul logico-juridic clar explicitat de instanța de sesizare în cuprinsul motivării hotărârii sale judecătorești, care să confere părților dovada că soluția din dosar este una fundamentată în raport cu înlănțuirea logică a faptelor și a regulilor de drept, a îmbrăcat forma unei întrebări generice adresate Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, având ca finalitate rezolvarea unei chestiuni de drept cu valoare de principiu, de a se stabili dacă un anumit comportament, manifestat de către angajator în raporturile cu angajații săi — angajator care, de la caz la caz, apreciază dacă să pună în executare drepturile salariale recunoscute prin hotărâri judecătorești irevocabile, după cum în dispozitivul acestora sunt cuantificate sau nu sumele decurgând din drepturile salariale recunoscute angajaților săi —, poate fi considerat discriminare.

52. Cu privire la acest aspect, al necesității indicării textului de lege lacunar sau controversat, care ar necesita preventiv o rezolvare de principiu, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a mai pronunțat, așa cum s-a arătat, în chiar contextul unor sesizări ce puneau în discuție diferența de tratament la care recurgea un angajator cu ocazia punerii în executare a unor hotărâri judecătorești reprezentând titluri executorii pentru angajații săi, hotărâri vizând aceleași drepturi salariale, respectiv, în contextul unor sesizări privind tratamentul discriminatoriu.

53. Astfel, prin Decizia nr. 2/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în Dosarul nr. 13/1/2014/HP/C, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 26 martie 2015, s-a stabilit că, în aplicarea art. 2 raportat la art. 1 alin. (2) lit. e) pct. (i) și alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, punerea în executare a hotărârilor judecătorești prin care s-au acordat unor angajați anumite drepturi salariale nu reprezintă un tratament discriminatoriu al celorlalți angajați, iar prin Decizia nr. 1/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 25 martie 2016, Înalta Curte de

Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a subliniat importanța și necesitatea identificării de către instanța de trimitere a acelor norme legale neclare sau primitoare de mai multe înțelesuri (cu referire la cuprinsul Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată), care s-ar aplica în cauză, și a aceluși criteriu protejat, presupus a fi fost încălcat prin fapta angajatorului, arătând că numai prin indicarea lor se poate justifica demersul procesual în vederea interpretării adecvate a textului de lege și se poate verifica legătura sesizării formulate cu soluționarea pe fond a cauzei.

54. În condițiile în care nu se arată în ce fel norma legală este neclară sau primitoare de mai multe înțelesuri, care, de altfel, se impun a fi arătate în sesizare, orice demers, din partea completului investit cu soluționarea sesizării, de identificare a unui criteriu de discriminare și de aplicare a acestuia la situația de fapt dedusă judecării presupune o depășire a limitelor investiției prin efectuarea de verificări suplimentare ale situației de fapt, adăugând valențe noi în analiza sesizării, ceea ce legea nu permite, întrucât ar determina o judecată efectivă a cauzei, și nu un proces de interpretare a unui act normativ.

55. Rezultă că, față de modul în care este definită noțiunea de discriminare prin raportare la noțiunea de „criteriu protejat”, atât în dreptul Uniunii Europene, cât și în dreptul intern, sesizarea apare ca inadmisibilă, întrucât în speța în care a fost formulată nu a fost invocat, identificat și prezentat acel criteriu protejat care ar fi determinat tratamentul mai puțin favorabil, considerat discriminatoriu, iar acest criteriu nu poate fi nici dedus din actul de sesizare al instanței de trimitere.

56. Prin urmare, prima întrebare a Tribunalului Covasna, prin gradul ei de generalitate, și în raport cu finalitatea urmărită de autorul sesizării, nu poate fi apreciată ca întrunind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

57. Nu în ultimul rând, se mai observă că din încheierea de sesizare lipsește total argumentarea sesizării instanței supreme sub aspectul îndeplinirii condiției noutății chestiunii de drept, instanța de trimitere limitându-se să afirme că problema de drept este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei chestiuni Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre. O asemenea abordare din partea autorului sesizării nesocotește întreg mecanismul procedural de uniformizare a jurisprudenței și de asigurare a predictibilității acesteia, arătând încă o dată prin aceasta că scopul sesizării nu l-a constituit lămurirea vreunui text de lege dintr-o reglementare nouă și nici preîntâmpinarea practicii neunitare din perspectiva unor norme legale devenite actuale în urma unor situații litigioase contemporane.

58. Sub forma unei a doua întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle dacă în temeiul art. 2 alin. (3) teza finală din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, este

îndreptățită să analizeze caracterul legal sau nelegal al punerii în executare de către angajator a unor titluri executorii constând în hotărâri judecătorești irevocabile (spre exemplu: să analizeze caracterul lichid, determinat sau determinabil al creanțelor stabilite de instanțe sau alte coordonate ce definesc posibilitatea efectivă de executare a unei hotărâri judecătorești).

59. Din această perspectivă se constată că prin întrebarea de mai sus nu se urmărește lămurirea unei chestiuni de drept punctuale, concrete, ci o rezolvare cu caracter particular a speței deduse judecării, cu nesocotirea prevederilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

60. Nicăieri nu se arată în ce ar consta faptul discriminării și în ce context legal ar putea instanța supremă să îl îndrume pe autorul sesizării pentru ca hotărârea judecătorească pe care o va pronunța să capete forța de convingere dorită.

61. Pe aceeași linie a îndrumărilor cu caracter particular solicitate de la Înalta Curte de Casație și Justiție, prin încheierea de sesizare se dorește a se „impune” care sunt reperatele și criteriile pe care instanța de trimitere le poate avea în vedere — în cadrul procesual fixat conform celor de mai sus — pentru a stabili dacă tratamentul diferențiat intră în sfera de reglementare a noțiunilor de „justificare obiectivă” și „scop legitim” și, respectiv, pentru a califica metodele folosite drept „adecvate și necesare”, în sensul vizat de art. 2 alin. (3) teza finală din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată.

62. Așadar, în contextul generic, ipotetic, dacă un anumit comportament, manifestat de către un angajator în raporturile cu angajații săi, poate fi considerat discriminare, după cum apare sau nu ca justificată reținerea acestuia de a pune în executare, în mod voluntar, de la caz la caz, hotărâri judecătorești reprezentând titluri executorii pentru angajații săi, hotărâri vizând aceleași drepturi salariale, instanța de trimitere urmărește trasarea de principiu a unor repere și criterii care să se subscrie cerințelor legiuitorului din art. 2 alin. (3) teza finală din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată.

63. De această dată nu se mai pretinde că se urmărește lămurirea de principiu a unei probleme de drept, ci se solicită expres circumstanțierea de către instanța supremă a criteriilor care dezavantajează anumite persoane, tot într-un mod abstract, ipotetic, sub pretextul verificării de către autorul sesizării a justeței tratamentului diferențiat la care a recurs angajatorul în speța dedusă judecării.

64. Cu toate că respectarea, interpretarea și aplicarea corectă a legii reprezintă un scop legitim, iar un tratament diferit în scopul respectării, interpretării și aplicării corecte a legii reprezintă o metodă „adecvată și necesară”, cum se arată în doctrina de specialitate, instanța supremă nu își poate depăși limitele de competență și nu poate trasa, cum consideră autorul sesizării, repere și criterii pentru o mai bună soluționare a speței.

65. Cum nicio întrebare adresată Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție nu a ținut seama de necesitatea întrunirii cumulative a condițiilor de admisibilitate pentru declanșarea procedurii hotărâri prealabile, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Covasna — Secția civilă, în Dosarul nr. 3.663/305/2013*, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 2 octombrie 2017.

p. PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 74**din 16 octombrie 2017**

Dosar nr. 1.365/1/2017

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Doina Popescu	— pentru președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Carmen Georgeta Negrilă	— judecător la Secția I civilă
Crețu Dragu	— judecător la Secția I civilă
Viorica Cosma	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Tăbărcă	— judecător la Secția I civilă
Ileana Izabela Dolache	— judecător la Secția a II-a civilă
Paulina Lucia Brehar	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Constantin Brânzan	— judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Claudia Marcela Canacheu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Florentina Dinu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Marin	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Rodica Florica Voicu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Elena Gherasim	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept învestit cu soluționarea Dosarului nr. 1.365/1/2017 la care a fost conexas Dosarul nr. 1.387/1/2017 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizările conexe formulate de Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă

în Dosarul nr. 1.526/111/2016 și Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.161/109/2016, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, fiind depuse de către părți puncte de vedere formulate în scris privind chestiunea de drept supusă judecării. La dosar au fost transmise de către instanțele naționale hotărârile judecătorești relevante ce au fost identificate, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

Doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constată că nu există chestiuni prealabile sau excepții, iar completul rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularii și obiectul sesizărilor

1. Prin Încheierea de ședință din 10 aprilie 2017, dată în Dosarul nr. 1.526/111/2016, Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 263/2010*), și a prevederilor art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 223/2015*), în sensul de a se stabili „dacă perioada în care asiguratul a fost elev al unui ciclu profesional în cadrul Școlii Militare de Muzică, absolvit după gimnaziu, se asimilează stagiului de cotizare în sistemul public de pensii, respectiv dacă constituie vechime în serviciu pentru o persoană din sistemul de apărare națională”.

Cererea de pronunțare a hotărârii prealabile a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 9 mai 2017 cu nr. 1.365/1/2017.

2. La data de 10 mai 2017 a fost înregistrat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și Dosarul nr. 1.387/1/2017, ce a fost conexas la primul dosar, respectiv nr. 1.365/1/2017.

Această a doua sesizare a fost formulată de Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă, care prin Încheierea din 12 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.161/109/2016, a solicitat dezlegarea chestiunii de drept vizând modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010, precum și a dispozițiilor art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015, raportat la Decretul nr. 198/1953 privind reorganizarea Școlii Militare de Muzică (*Decretul nr. 198/1953*), respectiv „dacă perioada în care o persoană a urmat ciclul de învățământ profesional de muzică militară din cadrul Școlii Militare de Muzică constituie perioadă în care a fost elev al unei școli

militare pentru formarea cadrelor militare sau, dimpotrivă, poate fi echivalată liceului militar”.

II. Expunerea succintă a celor două procese în cadrul cărora s-a invocat chestiunea de drept menționată

3. Obiectul investirii instanței în *Dosarul nr. 1.526/111/2016 al Curții de Apel Oradea — Secția I civilă* îl constituie contestația înregistrată la data de 7 aprilie 2016 pe rolul Tribunalului Bihor, prin care contestatorul a solicitat, în contradictoriu cu intimata Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale, să se dispună obligarea intimatei la revizuirea drepturilor sale de pensie prin luarea în calcul la stabilirea pensiei a perioadei anilor 1973—1976, cât a fost elev al Școlii Militare de Muzică.

4. Prin Sentința civilă nr. 705/L.M. din 24 octombrie 2016, pronunțată de Tribunalul Bihor, s-a respins contestația, prima instanță reținând că intimata a valorificat în calculul pensiei doar perioada 25 septembrie 1976—11 septembrie 1978, în care contestatorul a urmat cursurile școlii de formare a subofițerilor, fără a valorifica și perioada cât a urmat ciclul profesional la Școala Militară de Muzică, cu motivarea că în această perioadă a fost elev al unei școli profesionale militare și aceasta nu se încadrează în perioadele contributive prevăzute la art. 49 din Legea nr. 263/2010.

5. S-a reținut că, prin Decretul nr. 198 din 28 aprilie 1953, Școala Militară de Muzică a fost reorganizată cu 3 cicluri de învățământ, astfel: ciclul de învățământ profesional de muzică militară cu durata de 3 ani; ciclul de formare a subofițerilor de muzică militară cu durata de 2 ani; ciclul de formare a ofițerilor dirijori cu durata de 3 ani.

6. Totodată, la art. 5 din acest act normativ a fost prevăzută modalitatea de recrutare pentru ciclul profesional, adică studii de cel puțin 7 clase, vârsta de cel puțin 15 ani și cel mult 17 ani. În urma acestei reorganizări, Școala Militară de Muzică a fost scoasă din rețeaua ministerului de resort, astfel că școala profesională cu durata de 3 ani nu mai era echivalentă nici măcar cu clasele a IX-a și a X-a de liceu.

7. În fișa de pensie a contestatorului este trecută calitatea de elev la Școala Militară de Subofițeri în perioada 25 septembrie 1976—11 septembrie 1978 și, ulterior, de cadru militar permanent până la data de 15 septembrie 1998, iar perioada anilor 1973—1976, cât a urmat ciclul profesional la Școala Militară de Muzică, nu este încadrată nici de angajator în categoria de vechime în specialitate, această perioadă fiind echivalentă cu perioada de studii liceale care, potrivit dispozițiilor Legii nr. 263/2010 și Legii nr. 223/2015, nu se valorifică la calculul drepturilor de pensie.

8. Dispozițiile art. 49 din Legea nr. 263/2010 și ale art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015 nu se referă la studii liceale sau echivalente acestora, or, școala profesională este echivalentul studiilor liceale, și nu echivalentul școlilor militare la care se referă textul de lege, pentru că acesta are în vedere situația studiilor postliceale efectuate prin școli de subofițeri, așa cum a efectuat și contestatorul în perioada 25 septembrie 1976—11 septembrie 1978, sau universitare.

9. Or, în speță, contestatorul avea doar vârsta de 15 ani la nivelul anului 1973, având în vedere data de naștere a acestuia, 19 octombrie 1958, vârsta la care putea urma doar cursuri liceale sau corespondente acestui nivel, respectiv școală profesională, studii care, potrivit dispozițiilor legale mai sus invocate, au fost excluse de legiuitor de la valorificare la calculul drepturilor de pensie.

10. Împotriva acestei sentințe a declarat apel contestatorul, susținând că instanța de fond a făcut o greșită interpretare și aplicare a legii. Astfel, Legea nr. 263/2010 statuează prin art. 17 alin. (2) raportat la art. 49 alin. (1) lit. g) că perioada în care asiguratul a fost elev al unei școli militare, cu excepția liceului

militar, constituie stagiul de cotizare, fiind exclusă de la valorificare ca stagiul de cotizare asimilat doar perioada liceului militar. Or, unde legea nu distinge, nici interpretul nu poate distinge. Textul de lege impune, ca singură condiție, ca asiguratul să fi fost elev al unei școli militare, fără a face distincție între natura cursurilor desfășurate la acea școală militară, respectiv între ciclurile de învățământ în care este organizată școala militară, în speță, Școala Militară de Muzică, iar nu o școală profesională, cum în mod greșit a reținut prima instanță.

11. Apelantul a mai arătat că, abia prin Hotărârea Guvernului nr. 1.016/1990 privind înființarea, în cadrul Școlii Militare de Muzică, a ciclului liceal (*Hotărârea Guvernului nr. 1.016/1990*), s-a stabilit că, începând cu anul școlar 1990—1991, ciclul profesional din Școala Militară de Muzică din subordinea Ministerului Apărării Naționale se transformă în ciclul liceal cu durată completă (clasele IX-XII), pentru care școala este autorizată să elibereze acte de studii liceale în profilul muzică.

12. S-a arătat că, atât timp cât ciclul profesional (iar nu școală profesională) a fost efectuat de apelantul-contestator în cadrul aceleiași școli militare, instanța de fond trebuia să constate că perioada anilor 1973—1976, în care a fost elev în cadrul Școlii Militare de Muzică, se include în ipoteza art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010 care se referă la „elev al unei școli militare”, excepțiile fiind de strictă interpretare și aplicare. Potrivit normei analizate, nu constituie stagiul asimilat perioada liceului militar și, prin urmare, excepția nu poate fi extinsă pe cale de interpretare și la formele echivalente liceului militar.

13. În *Dosarul nr. 1161/109/2016 al Curții de Apel Pitești — Secția I civilă*, din încheierea de sesizare rezultă că, pe rolul instanței, în calea de atac a apelului, se află cererea formulată de reclamant, în contradictoriu cu intimata Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale, privitor la reținerea ca fiind perioadă asimilată stagiului de cotizare a perioadei în care apelantul a fost elev al Școlii Militare de Muzică (1972—1975). Acesta a invocat, în drept, dispozițiile art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010, prevederi similare regăsindu-se și în art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015.

14. Apelul a fost declarat împotriva Sentinței civile nr. 2.592 din 26 octombrie 2016 a Tribunalului Argeș — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale, care a respins acțiunea reclamantului cu motivarea că, potrivit dispozițiilor Decretului nr. 198/1953, cursurile ciclului profesional al Școlii Militare de Muzică nu urmăresc formarea de cadre militare, astfel că perioada respectivă nu constituie stagiul de cotizare și nici vechime în serviciu.

15. Prin întâmpinarea formulată în apel, intimata-pârâtă a invocat lipsa unei perioade asimilate, rezultată din faptul că reclamantul a fost elevul unei școli profesionale militare ce nu se încadrează în cadrul instituțiilor militare de învățământ și/sau școlilor militare.

16. S-a reținut ca având relevanță în cauză modalitatea în care poate fi încadrată Școala Militară de Muzică, respectiv dacă este o instituție militară de învățământ/școală militară sau este asimilată liceului militar/învățământului liceal.

III. Aspectele de admisibilitate reținute de titularii sesizărilor

17. *Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă* a constatat admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, având în vedere următoarele considerente:

18. De lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010 și a prevederilor art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015 depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât, în speță, se solicită revizuirea drepturilor de

pensie ale contestatorului, prin luarea în calcul la stabilirea pensiei a perioadei anilor 1973—1976, în care acesta a fost elev — ciclul profesional în cadrul Școlii Militare de Muzică.

19. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece prin consultarea jurisprudenței s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, astfel cum rezultă din consultarea portalului instanței supreme.

20. *Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă* a constatat admisibilitatea sesizării, motivat de faptul că de lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010, precum și a dispozițiilor art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015 depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât în cauză se pune în discuție modalitatea de interpretare a sintagmelor „cu excepția liceului militar”, „cu excepția învățământului liceal” cuprinse în prevederile legale de mai sus, raportat la Decretul nr. 198/1953. Apelantul-reclamant a apreciat că în aceste sintagme nu este cuprinsă și Școala Militară de Muzică, organizată potrivit decretului menționat, ci aceasta este o școală militară/instituție militară de învățământ; intimata-pârâtă a apreciat în sens contrar.

21. S-a arătat că problema de drept enunțată este nouă, deoarece prin consultarea jurisprudenței s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre; cauzele de această natură nu ajung pe rolul instanței supreme, fiind soluționate definitiv în fața curților de apel, iar problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data sesizării.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

22. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, au fost formulate de către părți următoarele puncte de vedere asupra chestiunii de drept supuse judecării:

23. Apelanții-contestatori din cele două cauze, prin avocat, au formulat un punct de vedere comun prin care au susținut că ciclul profesional de muzică militară, ca formă de învățământ militar, este echivalentul Școlii Militare de Muzică. Au mai arătat că Școala Militară de Muzică urmată în perioada 1972—1975 are calitatea de școală militară din sistemul de apărare națională, conform dispozițiilor art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010, neavând relevanță dacă este sau nu de nivel superior studiilor liceale. Prin urmare, perioada în care reclamantii au fost elevi în cadrul Școlii Militare de Muzică se include în ipoteza prevăzută de art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010, care se referă la „elev al unei școli militare”, iar excepțiile sunt de strictă interpretare și aplicare. Potrivit normei analizate, nu constituie stagiul asimilat perioada liceului militar și, prin urmare, excepția nu poate fi extinsă pe cale de interpretare și la formele echivalente liceului militar.

24. Prin punctul de vedere formulat de intimata-pârâtă Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale, prin consilier juridic, s-a achiesat la constatările din raportul comunicat, apreciindu-se că perioada în care asiguratul a fost elev al unui ciclu profesional în cadrul Școlii Militare de Muzică, absolvit după gimnaziu, nu se asimilează stagiului de cotizare în sistemul public de pensii și, ca atare, nu reprezintă vechime în serviciu pentru o persoană din sistemul de apărare națională.

V. Punctele de vedere ale titularilor sesizărilor

25. În opinia completului de judecată al *Curții de Apel Oradea — Secția I civilă*, textul art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010 trebuie interpretat în sensul că exclude de la valorificare, ca stagiul asimilat stagiului de cotizare în sistemul public de pensii,

orice formă de studii de nivel liceal, adică perioada liceului militar, dar și perioada de învățământ profesional care se desfășura, ca și liceul, după absolvirea gimnaziului și care reprezintă, ca și liceul, o formă de învățământ intermediară între gimnaziu și învățământul superior.

26. Legiuitorul a inclus în categoria perioadelor asimilate numai acele perioade în care asiguratul a fost elev al unei școli militare/școli de agenți de poliție sau student al unei instituții de învățământ din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională pentru formarea cadrelor militare, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare.

27. Potrivit dispozițiilor art. 26 din Decretul nr. 468/1957 pentru reglementarea îndeplinirii serviciului militar, republicat (*Decretul nr. 468/1957*), „*Tinerii care au împlinit vârsta de 18 ani pot fi admiși în școlile militare sau în instituțiile militare de învățământ superior. Cei admiși sunt considerați încorporați. Elevii liceelor militare, la absolvirea liceului militar, se consideră încorporați în școlile militare la care au fost, repartizați de către Ministerul Forțelor Armate.*”

28. De asemenea, conform art. 56 alin. (1) din Legea nr. 14/1972 privind organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 14/1972*), „*Absolvenții liceelor militare, după ce au reușit la examenul de bacalaureat sau la examenul de admitere în școlile militare, sunt considerați încorporați la școlile militare la care au fost repartizați de către Ministerul Apărării Naționale.*” În art. 57 din aceeași lege se prevăd următoarele: „*Condițiile de admitere în instituțiile militare de învățământ se stabilesc de către Ministerul Apărării Naționale, în măsura în care nu sunt prevăzute prin alte acte normative. La concursul de admitere se pot prezenta tinerii care au împlinit cel puțin 18 ani. Cei admiși sunt considerați încorporați.*”

29. Rezultă așadar că la școlile militare puteau fi înscriși doar tinerii care au împlinit vârsta de cel puțin 18 ani, fiind vorba despre învățământul pentru formarea cadrelor militare în activitate, în cadrul căruia persoana în cauză îndeplinea serviciul militar obligatoriu în calitate de elev al școlii militare.

30. În consecință, numai perioada în care asiguratul a fost elev al unei școli militare de nivel superior studiilor liceale constituie stagiul asimilat stagiului de cotizare în sistemul public de pensii, în accepțiunea art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010.

31. Norma nu poate fi interpretată în sensul că legiuitorul ar fi exclus liceul militar ca perioadă asimilată, dar ar fi inclus, pe de altă parte, perioada învățământului profesional în cadrul Școlii Militare de Muzică. Ciclul profesional al acestei școli a fost urmat de reclamant după gimnaziu, între vârsta de 15 și 18 ani. Absolvirea ciclului profesional reprezintă o condiție a admiterii în ciclul de subofițeri, iar nu învățământul pentru formarea cadrelor militare.

32. Textul de lege nu se referă la studii liceale sau echivalente ale acestora, or, școala profesională este echivalentul studiilor liceale, iar nu echivalentul școlilor militare vizate de lege, care are în vedere doar situația studiilor postliceale efectuate prin școli de subofițeri sau a studiilor superioare.

33. Dacă s-ar admite argumentul în sensul că perioada între vârsta de 15 și 18 ani în care asiguratul a urmat cursurile unui ciclu profesional ar constitui stagiul asimilat ar însemna ca textul de lege să permită pentru elevii care urmează liceul militar să se afle într-o situație discriminatorie față de cei care în aceeași perioadă de vârstă au efectuat școli profesionale militare, or, categoric, textul de lege nu a avut în vedere o asemenea situație, ci doar pe aceea în sensul în care școala militară valorificată ca stagiul asimilat este cea urmată după liceu sau după școala profesională, respectiv după împlinirea vârstei de 18 ani.

34. De aceea, sintagma „cu excepția liceului militar” din finalul art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010 trebuie interpretată în sensul că ciclurile profesionale militare echivalente liceului, adică echivalente claselor IX—XII, nu pot fi asimilate stagiului de cotizare în sistemul public de pensii, deoarece legea exceptează liceul militar și, prin urmare, și școlile profesionale echivalente acestuia.

35. Totodată, în art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015 se păstrează aceeași idee a neincluzerii în vechimea în serviciu a acestei perioade în care asiguratul a fost elev al unui ciclu profesional urmat după gimnaziu, între vârsta de 15 și 18 ani. Vechimea în serviciu care se ia în considerare la stabilirea pensiei de serviciu, în accepțiunea Legii nr. 223/2015, este perioada în care o persoană din sistemul de apărare națională a fost elev sau student al unei instituții militare de învățământ din sistemul de apărare pentru formarea cadrelor militare, cu excepția învățământului liceal.

36. Or, la instituțiile militare de învățământ pentru formarea cadrelor militare puteau fi înscriși doar tinerii care au împlinit vârsta de cel puțin 18 ani, întrucât în cadrul acestor unități persoana în cauză îndeplinea serviciul militar obligatoriu în calitate de elev al școlii militare.

37. Prin punctul de vedere al completului de judecată al *Curții de Apel Pitești — Secția I civilă*, în acord cu practica judiciară a acestei curți de apel, s-a apreciat că Școala Militară de Muzică poate fi asimilată, potrivit legislației pensiilor, unui învățământ liceal, ceea ce face să nu se poată reține, ca perioadă asimilată stagiului de cotizare, perioada în care apelantul a fost elev al Școlii Militare de Muzică (1972—1975).

38. Pentru această perioadă apelantul a fost considerat elev și nu a primit o soldă sau alte venituri din partea statului român, iar la momentul înscrierii la unitatea de învățământ acesta avea numai 15 ani.

39. Conform Decretului nr. 198/1953, Școala Militară de Muzică era organizată pe trei cicluri de pregătire, dintre care primul era profesional, de muzică militară, al doilea era de subofițeri și al treilea de ofițeri.

40. S-a reținut și că, prin prevederile art. 5 din Decretul nr. 198/1953, s-a dispus ca recrutarea de elevi pentru ciclul profesional să se facă dintre candidații cu vârsta de cel puțin 15 ani împliniți și de cel mult 17 ani. Astfel, se puteau înscrie la această unitate școlară numai minorii.

41. Mai mult decât atât, în același act normativ se arată că numai după înscrierea în ciclul de sergenți muzicali se acordă calitatea de militari în termen, rezultând că nu și anterior, pentru ciclul profesional (art. 8).

42. Potrivit art. 1 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare: „*Prin cadre militare, în sensul prezentei legi, se înțelege cetățenii români cărora li s-a acordat grad de ofițer, maistru militar sau subofițer, în raport cu pregătirea lor militară și de specialitate, în condițiile prevăzute de lege.*”

43. La rândul său, Legea nr. 263/2010 stabilește, prin art. 17 alin. (2) raportat la art. 49 alin. (1) lit. g), că perioada în care asiguratul a fost elev al unei școli militare din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională pentru formarea cadrelor militare, cu excepția liceului militar, constituie stagiul de cotizare potrivit acestei legi.

44. Aceeași cerință pentru reținerea vechimii în serviciu, aceea ca beneficiarul să fi fost elev al unei instituții militare de învățământ din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională pentru formarea cadrelor militare, se regăsește și în noua lege privind pensiile militare de stat, respectiv Legea nr. 223/2015, la art. 3 lit. e) pct. 3, confirmând concepția legiuitorului în materie.

45. Completul de judecată de la Curtea de Apel Pitești a apreciat că din prevederile Decretului nr. 198/1953 reiese că respectivele cursuri ale ciclului profesional al Școlii Militare de Muzică nu urmăresc formarea de cadre militare, elevul neprimind grad militar la terminarea acestor cursuri.

46. În consecință, s-a apreciat că perioada în care reclamantul a urmat cursurile ciclului profesional al Școlii Militare de Muzică nu constituie stagiul de cotizare în condițiile Legii nr. 263/2010, aplicabile până la data de 1 ianuarie 2016, și nici vechime în serviciu conform Legii nr. 223/2015, în vigoare după data menționată.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

47. În urma solicitării adresate de către Înalta Curte de Casație și Justiție, instanțele naționale au înaintat hotărârile judecătorești identificate și care prezintă relevanță, precum și punctele de vedere teoretice exprimate de către judecători, rezultând faptul că nu s-a cristalizat o practică judiciară unitară cu privire la chestiunea de drept în discuție.

48. Astfel, *într-o orientare jurisprudențială* s-a apreciat că perioada în care asiguratul a fost elev al unui ciclu profesional în cadrul Școlii Militare de Muzică, absolvit după gimnaziu, nu se asimilează stagiului de cotizare în sistemul public de pensii, respectiv nu constituie vechime în serviciu pentru o persoană din sistemul de apărare națională. În această opinie s-a considerat că intenția legiuitorului a fost de a include în categoria perioadelor asimilate doar acele perioade în care asiguratul a urmat o școală militară de nivel superior studiilor liceale, în condițiile în care acestea din urmă au fost excluse.

49. *Într-o a doua orientare jurisprudențială* s-a reținut că, din contră, dispozițiile art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010 și ale art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015 trebuie interpretate în sensul că perioada în care asiguratul a fost elev al unui ciclu profesional în cadrul Școlii Militare de Muzică, absolvit după gimnaziu, se asimilează stagiului de cotizare în sistemul public de pensii, fiind o școală militară.

50. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 1.307 din 27 iulie 2017, a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept ce formează obiectul prezentei sesizări.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

51. Nu au fost identificate decizii relevante ale Curții Constituționale cu privire la chestiunea de drept în discuție.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

52. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

53. Asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate, opinia judecătorilor-raportori a fost că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010 și a prevederilor art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015, perioada în care asiguratul a fost elev al unui ciclu profesional absolvit după gimnaziu, în cadrul Școlii Militare de Muzică, astfel cum era reglementată prin Decretul nr. 198/1953, nu se asimilează stagiului de cotizare în sistemul public de pensii, respectiv nu constituie vechime în serviciu pentru o persoană din sistemul de apărare națională.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

54. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori, punctele de vedere formulate de părți și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

55. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru declanșarea procedurii hotărârii prealabile au fost instituite mai multe condiții de admisibilitate, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ și care pot fi enunțate astfel:

— existența unei cauze în curs de judecată, aflate în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

— soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării;

— chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;

— Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra respectivei chestiuni de drept, iar aceasta nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

56. Procedând la analiza asupra admisibilității sesizării, se constată că primele două condiții sunt îndeplinite, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată de două complete din cadrul Curții de Apel Oradea și al Curții de Apel Pitești, investite cu soluționarea în ultimă instanță a unui conflict de asigurări sociale, potrivit dispozițiilor art. 152 și 155 din Legea nr. 263/2010, respectiv art. 100—104 din Legea nr. 223/2015, coroborate cu art. 96 pct. 2 și art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

57. Astfel, instanțele de trimitere sunt legal investite cu soluționarea apelului în cauze în care se solicită revizuirea drepturilor de pensie militară cu luarea în considerare a perioadei în care titularul acestor drepturi a fost elev al ciclului profesional al Școlii Militare de Muzică.

58. Este îndeplinită și cerința ca soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, întrucât de încadrarea acestui tip de studii în categoriile utilizate de legislația ce reglementează drepturile de pensie depinde recunoașterea perioadei de studii ca fiind stagiu asimilat, respectiv vechime în serviciu și, implicit, stabilirea cuantumului pensiei cuvenite.

59. Problema prezintă caracter de noutate dată fiind jurisprudența relativ recentă depusă la dosarul cauzei din care rezultă o interpretare diferită a textelor de lege incidente, cu consecința recunoașterii sau nu a respectivei perioade de studii în calculul drepturilor de pensie, situație care justifică interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în scopul prevenirii generalizării unei practici neunitare.

60. De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra acestei probleme de drept, materia nefiind în domeniul său de competență materială, și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

61. În consecință, se reține că cele două sesizări conexe îndeplinesc condițiile de admisibilitate prevăzute de lege privind declanșarea procedurii hotărârii prealabile.

62. Pe fondul sesizărilor se reține că ambele instanțe de trimitere solicită a se interpreta dispozițiile art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, care se referă la stagiul asimilat, și prevederile art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, care definesc vechimea în serviciu.

63. Astfel, referitor la interpretarea dispozițiilor art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010 și ale art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015, Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă a adresat întrebarea „dacă perioada în care asiguratul a fost elev al unui ciclu profesional în cadrul Școlii Militare de Muzică, absolvit după gimnaziu, se asimilează stagiului de cotizare în sistemul

public de pensii, respectiv dacă constituie vechime în serviciu pentru o persoană din sistemul de apărare națională”. Simultan, în interpretarea aceluiași text de lege, Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă a formulat întrebarea în sensul „dacă perioada în care o persoană a urmat ciclul de învățământ profesional de muzică militară din cadrul Școlii Militare de Muzică constituie perioadă în care a fost elev al unei școli militare pentru formarea cadrelor militare sau, dimpotrivă, poate fi echivalată liceului militar”.

64. În acest context, cu titlu prealabil, se constată că, aparent și formal, cele două sesizări cuprind întrebări cu un conținut diferit. În esență însă finalitatea ambelor întrebări este aceeași, slujind soluționării unor cereri cu obiect identic, iar răspunsul la cea de-a doua întrebare nu va constitui decât o etapă în argumentarea soluției privitoare la întrebarea adresată de Curtea de Apel Oradea, care are un conținut ceva mai extins. Pentru a nu fragmenta artificial argumentele și a oferi o cursivitate logică expunerii acestora, cele două întrebări vor fi analizate unitar.

65. Cu aceste precizări, se constată în continuare că este corectă opinia potrivit căreia perioada în care asiguratul a fost elev al unui ciclu profesional absolvit după gimnaziu, în cadrul Școlii Militare de Muzică, astfel cum era organizată prin Decretul nr. 198/1953, nu se asimilează stagiului de cotizare în sistemul public de pensii, respectiv nu constituie vechime în serviciu pentru o persoană din sistemul de apărare națională, dar nici nu poate fi echivalată liceului militar.

66. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010, constituie stagiu asimilat perioada în care asiguratul a fost „elev al unei școli militare (...), cu excepția liceului militar”.

67. Aceeași perioadă poate fi valorificată ca vechime în serviciu de către o persoană din sistemul de apărare națională, ordine publică și securitate națională, respectiv de militarii cu vocație la pensia militară de stat reglementată de Legea nr. 223/2015. Potrivit acestei legi, constituie vechime în serviciu perioada în care această persoană „a îndeplinit serviciul militar ca militar în termen, militar cu termen redus, elev sau student al unei instituții militare de învățământ din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională pentru formarea cadrelor militare/polițiștilor/funcționarilor publici cu statut special, cu excepția învățământului liceal” [art. 3 lit. e) pct. 3 din lege].

68. Problema de drept care se impune a fi dezlegată cu prioritate este dacă un elev al ciclului profesional al Școlii Militare de Muzică, astfel cum aceasta a fost organizată prin Decretul nr. 198/1953, poate fi considerat elev al unei școli militare în sensul prevăzut de textele de lege menționate sau, dimpotrivă, ca urmând cursuri de nivel liceal.

69. Pentru lămurirea acestui aspect este necesar a se porni de la noțiunea de școală militară.

70. Este de remarcat faptul că, potrivit dispozițiilor ce au reglementat îndeplinirea serviciului militar pe perioada în litigiu (în spețele în care s-au formulat sesizările, perioada în litigiu este 1972—1976), cadrele militare permanente se compun din subofițeri, maiștri militari și ofițeri, în activitate (art. 29 din Decretul nr. 468/1957, respectiv art. 61 din Legea nr. 14/1972). De asemenea, potrivit art. 26 din Decretul nr. 468/1957, respectiv art. 56—57 din Legea nr. 14/1972, tinerii care au împlinit vârsta de 18 ani pot fi admiși în școlile militare, respectiv se pot prezenta la concursul de admitere în instituțiile militare de învățământ.

71. Este evident că, potrivit legislației menționate, una dintre condițiile necesare pentru a accede într-o instituție militară de învățământ care asigura o pregătire militară finalizată cu acordarea calității de cadru militar și a unui grad corespunzător

acestei pregătiri era împlinirea vârstei de 18 ani, școlile militare fiind destinate formării de ofițeri, maiștri militari și subofițeri.

72. Pe de altă parte, potrivit dispozițiilor Decretului nr. 198/1953, Școala Militară de Muzică era organizată în trei cicluri de pregătire: ciclul profesional de muzică militară, ciclul de sergenți muzicali și ciclul de ofițeri dirijori.

73. Ciclul profesional de muzică militară pregătea muzicanți executanți și se adresa persoanelor absolvente a 7 clase elementare, cu aptitudini muzicale și vârsta cuprinsă între 15 și 17 ani, iar programa de învățământ era aceea a școlilor profesionale. Baza de recrutare pentru ciclul sergenților muzicanți era constituită din absolvenții ciclului anterior care împliniseră 18 ani sau militarii în termen cu pregătire muzicală echivalentă, acceptați în urma susținerii unui examen de admitere.

74. Din interpretarea coroborată a dispozițiilor legale menționate rezultă că ciclul profesional de muzică militară este corespondentul unei școli profesionale, ce putea fi urmată după ciclul gimnazial, ca variantă de studii alternativă și corespondentă, ca nivel, liceului. În aceste condiții, chiar dacă, formal, acest ciclu școlar este inclus într-o unitate de învățământ ce purta denumirea de Școală Militară de Muzică, nu poate fi calificat ca formă de învățământ militar în sensul legii, nici echivalentă liceului militar, dar nici echivalentă unei școli militare.

75. Aceasta întrucât, potrivit reglementărilor legale menționate anterior, școlile militare se adresează absolvenților de liceu sau școli profesionale, sunt destinate pregătirii cadrelor militare permanente, au o programă stabilită de Ministerul Apărării Naționale, iar absolvenții acestora devin militari activi deținători ai gradelor militare.

76. Criteriile enunțate sunt îndeplinite doar de ciclurile de sergenți muzicali și de ofițeri dirijori din cadrul Școlii Militare de Muzică. De altfel, în spețele în care s-au formulat prezentele sesizări, ciclul școlii de subofițeri a fost valorificat ca vechime în serviciu pentru beneficiarii pensiilor militare.

77. Prin urmare, durata ciclului profesional nu poate dobândi valențele unui stagi valorificabil la stabilirea drepturilor de pensie, nefiind echivalentul unei școli militare. În soluționarea problemei de drept este important a se distinge între formele de învățământ, în funcție de conținutul ciclului de învățământ, și de a se verifica îndeplinirea criteriilor ce caracterizează o școală destinată formării cadrelor militare, prin raportare la reglementările specifice domeniului apărării naționale, fără ca analiza să se limiteze la aspectul formal al denumirii acestei instituții.

78. Ciclul de învățământ profesional, deși se află la același nivel, este distinct și de cel liceal, din punctul de vedere al formei de învățământ. În ceea ce privește învățământul profesional de muzică militară din cadrul Școlii Militare de Muzică, acesta a fost transformat în ciclu liceal în mod expres prin Hotărârea Guvernului nr. 1.016/1990, astfel că, până la această dată, nu se poate vorbi de echivalarea studiilor profesionale cu cele liceale.

79. Deși acest aspect nu are legătură directă cu stabilirea drepturilor de pensie, întrucât perioada studiilor liceale nu reprezintă stagi, întrebarea adresată de Curtea de Apel Pitești urmărește identificarea unui argument care să justifice de ce un astfel de ciclu de școală profesională nu poate fi valorificat, deși nu este exclus expres de lege, precum liceul, din categoria perioadelor asimilate stagiului contributiv sau vechimii în serviciu.

80. Din acest punct de vedere se poate aprecia că, în identificarea stagiului/vechimii asimilate, se aplică norma pozitivă, respectiv se verifică dacă a fost urmată o școală militară, referirea din textele de lege analizate, cu titlu de excepție, la învățământul liceal militar fiind de natură a exclude de la asimilare un nivel de studii, cel „liceal”, aflat între ciclurile gimnaziale și postliceale (nivel în care sunt cuprinse și școlile profesionale), și nu o anumită formă de învățământ, „liceul”. Prin urmare, nu se poate considera că a fost inclusă în perioada de stagi asimilat, respectiv de vechime în serviciu perioada în care au fost urmate cursurile unor instituții de învățământ de același nivel cu cele exceptate, doar pentru că nu au fost indicate în mod formal.

81. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizările conexate formulate de Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.526/111/2016 și Curtea de Apel Pitești — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.161/109/2016 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 49 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, și a prevederilor art. 3 lit. e) pct. 3 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, perioada în care asiguratul a fost elev al unui ciclu profesional absolvit după gimnaziu, în cadrul Școlii Militare de Muzică, astfel cum era reglementată prin Decretul nr. 198/1953 privind reorganizarea Școlii Militare de Muzică, nu se asimilează stagiului de cotizare în sistemul public de pensii, respectiv nu constituie vechime în serviciu pentru o persoană din sistemul de apărare națională.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 16 octombrie 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

C I R C U L A R Ă**privind lansarea în circuitul numismatic a unei monede
din tombac cuprat dedicate împlinirii a 160 de ani
de la introducerea iluminatului public cu petrol lampant
în București**

Art. 1. — În conformitate cu prevederile Legii nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, începând cu data de 20 noiembrie 2017, Banca Națională a României va lansa în circuitul numismatic o monedă din tombac cuprat dedicată împlinirii a 160 de ani de la introducerea iluminatului public cu petrol lampant în București.

Art. 2. — Caracteristicile monedei sunt următoarele:

Valoare nominală	1 leu
Metal	tombac cuprat
Titlu	—
Formă	rotundă
Diametru	37 mm
Greutate	23,5 g
Calitate	proof
Cant	zimțat

Aversul monedei prezintă un instantaneu bucureștean de epocă, inscripția în arc de cerc „ROMANIA”, stema României, valoarea nominală „1 Leu” și anul de emisiune „2017”.

Reversul monedei redă o imagine de epocă a gării Filaret, inscripțiile „INTRODUCEREA ILUMINATULUI PUBLIC CU PETROL LAMPANT ÎN BUCUREȘTI” și „160 ANI”.

Art. 3. — Monedele din tombac cuprat, ambalate în capsule de metacrilat transparent, vor fi însoțite de broșuri de prezentare redactate în limbile română, engleză și franceză. Broșurile includ certificatul de autenticitate al emisiunii, pe care se găsesc semnăturile guvernatorului BNR și casierului central.

Art. 4. — Monedele din tombac cuprat dedicate împlinirii a 160 de ani de la introducerea iluminatului public cu petrol lampant în București au putere circulatorie pe teritoriul României.

Art. 5. — Lansarea în circuitul numismatic a acestor monede din tombac cuprat se realizează prin sucursalele regionale București, Cluj, Iași și Timiș ale Băncii Naționale a României.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,

Mugur Constantin Isărescu

București, 17 noiembrie 2017.

Nr. 23.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 060338